

ЖАМБЫЛДАЙ ЖАҚЫН КІМІҢ БАР?

6-БЕТ | ҚОҒАМ

ҚАЗАҚСТАНДЫҚТАР ҚАЙДА ДЕМАЛАДЫ?

7-БЕТ | ӘЛЕУМЕТ

ҰЛЫ ДАЛА – АЛЬФРЕДТИҢ КӨЗІМЕН

16-БЕТ | МӘДЕНИЕТ

“”

Өмірбек БАЙГЕЛДИ,
МЕМЛЕКЕТ ЖӘНЕ ҚОҒАМ ҚАЙРАТКЕРІ:

ҚАЗАҚ ХАЛҚЫ ҚАНШАМА ҚИЙНШЫЛЫҚ КӨРГЕН КЕЗЕҢДЕРДЕН ЕСІН ЖИЫП, ЕТЕГІН ЖАПҚАН ТҮСТА ЕЛ ТІЗГІНІ ҚОЛҒА АЛҒАН ТҰҒЫШ ПРЕЗИДЕНТ НҮРСҰЛТАН НАЗАРБАЕВ БАБАЛАР ТАРИХЫНА БАС ИЕ ОТЫРЫП, ҚАЗАҚТЫҢ МЕМЛЕКЕТТІЛІГІН ҚАЛПЫНА КЕЛТІРІП, ӨРЛЕТУГЕ ӨЛШЕУСІЗ ҮЛЕС ҚОСТЫ. СОЛ БАЯҒЫ ЕУРОПАНЫ ҮШ РЕТ АЛҒАН, ӘЛЕМНІҢ ТӨРТТЕН БІРІНЕ ӨМІРІН ЖҮРГІЗГЕН ТЕКТІ БАБАЛАРЫМЫЗ СЕКІЛДІ МЕМЛЕКЕТТІ ТҮЛЕТІП, ӘЛЕМ САНАСАТЫНДАЙ ЖАҒДАЙҒА ЖЕТКІЗДІ. БІЛЕК КҮШІМЕН ЕМЕС, БІЛІМІМЕН, КЕМЕҢГЕРЛІГІМЕН АЛДЫ.

ҚАЗАҚСТАН
ТӘУЕЛСІЗДІГІНЕ

30 ЖЫЛ

№69 (4193) Сейсенбі 15 маусым 2021 жыл

ELORDA АППАРАТ

ASTANA

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҚОҒАМДЫҚ-САЯСИ ГАЗЕТ А Қ Ш А М Ы 1990 ЖЫЛҒЫ 13 ҚАЗАННАН БАСТАП ШЫҒАДЫ

ЕЛОРДА ТЫНЫСЫ

ASHYQ ҚОСЫМШАСЫМЕН ҚАБЫЛДАЙДЫ

Бүгінде Ashyq қосымшасы арқылы кәсіпкерлік, мәдениет және спорт нысандары жұмыс істеп жатыр.

Енді Бас мемлекеттік санитарлық дәрігердің (2021 жылғы 11 маусымдағы №27) қаулысына сәйкес, еліміздің барлық қаласындағы халыққа қызмет көрсету орталықтары (ХҚО) да тұтынушыларды Ashyq сервисі арқылы қабылдайды. Теріс немесе бейтарап мәртебесі бар азаматтар мемлекеттік қызметтерді кезекті брондамай-ақ ала алады.

Егер азаматтардың смартфонында Ashyq қосымшасы болмаса, олар таяуда ғана Ashyq функционалы енгізілген eGov mobile, Kaspi.kz және Halyk Homebank қосымшаларын пайдалана алады. Тіпті аталған қосымшалар болмаған жағдайда азаматтардың мәртебесін ХҚО қызметкері ұсынған ЖСН бойынша анықтай алады. Қалалардың әрбір фронт-офисінің кіреберісінде сканерлеу үшін арнайы дербес QR код ілінген. Мәртебені нақтылау барысында «сары» не «қызыл» мәртебесі бар азаматтар анықталған жағдайда олар ғимаратқа кіргізілмейді.

ҮЗДІКТЕР ҮМІТІ ҮЛКЕН

Кеше елорда әкімі Алтай Көлгінов Орталық саябақтағы амфитеатр алаңында өткен мектеп түлектеріне «Алтын белгі» төсбелгілерін тапсыру салтанатына қатысты. Биылғы жылы Нұр-Сұлтанда 7471 түлек мектеп бітірсе, оның ішінде 403 оқушы «Алтын белгінің» иегері атанды». 367 оқушы үздік диплом алды. Есіл бойындағы ашық аспан астындағы ақ күмбезді театр алаңына жиналған ата-аналардың қуанышында шек жоқ. Қуанбай қайтсін...

2

ЖАЯУ ЖҮРІП ЖАЛЫҚПАЙСЫҢ...

Елордада қала қонақтары мен тұрғындарына арналған тағы бір демалыс алаңы ашылды. Жаңа парк Әзірбайжан Мәмбетов және Кенесары көшелерінің қиылысында орналасқан. Мұнда кәсіпкерлер үшін де, спортсүйер қауым үшін де барлық жағдай жасалған. «Demalys promenade» (демалыс жағалауы) деп аталатын желекжолда қала әкімдігінің ұйымдастыруымен әр демалыс сайын түрлі мерекелік бағдарламалар өткізіліп тұрады. Нұр-Сұлтан қаласының әкімі Алтай Көлгінов Demalys promenade-тың ашылу салтанатына куә болып, халықпен тілдесіп қайтты.

5-БЕТ | ҚАЛА МЕН САЛА

ЕЛОРДА ТЫНЫСЫ

АЙМАНОВҚА АРНАЛҒАН МУРАЛ

Елордада қазақтың әйгілі актері, дарынды режиссер Шәкен Аймановтың Алдар көсе бейнесінде тұрған жаңа муралы ашылды.

Бұл картина «Алдар көсе» фильміндегі стоп-кадрдан алынған. Көсе рөлін қазақ фильмінің негізін қалаушы Шәкен Айманов ойнаған болатын. Суретте театр әлемін айқындайтын қызыл перде арқылы дала образындағы шынайы өмірдің бейнесі бар шығармашылық әлем көрсетілген. Мурал Жақып Омаров көшесі, 64 үй мекенжайындағы «Театральный» бульвары мен «DEMALYS PROMENADE» жаяу жүргіншілер көшесінің ортасында орналасқан.

«ASTANA AQSHAMY»

ГАЗЕТІНЕ ЖАЗЫЛУ ЖАЛҒАСЫП ЖАТЫР

ВАЛЮТА БАҒАМДАРЫ

€ EUR/KZT 518.7 \$ USD/KZT 428.15 ₰ RUB/KZT 5.85 ¥ CNY/KZT 67.19

@NurSultanNewsBot | t.me/elordainfo

www.astana-akshamy.kz

№69 (4193) 15/06/2021 Сейсенбі

ПРЕЗИДЕНТ

Президент Қасым-Жомарт Тоқаев Нафтали Беннеттің Израиль Мемлекетінің Премьер-министрі болып сайлануына байланысты Қазақстан халқының және жеке өз атынан құттықтау жеделхатын жолдады. «Қазіргі уақытта Израиль әлемдік деңгейде экономикасы қарқынды дамыған, үздік инновациялық технологиясы арқылы халқының әл-ауқатын арттырған халықаралық қауымдастықтың беделді мүшесі ретінде танылды. Осы ретте еліңіздің жетістіктері мен мерейін әрі қарай еселеуге бағытталған Сіздің бастамаларыңыз бен жоспарларыңыздың толық та табысты жүзеге асуына тілектеспін» делінген жеделхатта.

Мемлекет басшысы Қазақстан мен Израиль арасындағы саяси, сауда-экономикалық және мәдени салалардағы өзара тиімді байланыстарды дәстүрлі достық пен өзара сенім рухында нығайтуды ортақ мақсат деп санайды. Сондай-ақ осы игілікті жолда күш-жігер жұмылдыруға дайын екенін жеткізді.

Қасым-Жомарт Тоқаев Нафтали Беннеттің жауапты қызметіне мол табыс пен сәттілік, ал достас Израиль халқына бақ-береке тіледі.

ПАРЛАМЕНТ

Сенат төрағасы Мәулен Әшімбаевтың төрағалық етуімен бюро отырысы болып, онда депутаттар Сенаттың 2021 жылғы 17 маусымға жоспарланған отырысының күн тәртібін бекітті. Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Республикалық бюджеттің атқарылуын бақылау жөніндегі есеп комитетінің «2020 жылға арналған республикалық бюджеттің атқарылуы туралы» есебі туралы мәселе кезекті отырыстың күн тәртібіне енгізілді. Сенаторлар Палатаның алдағы отырысында «Мемлекеттік фельдъегерлік байланыс туралы» заң жобасын ілеспе түзетулерімен қарайтын болады. Құжат фельдъегерлік байланыстың міндеттері мен қағида-тәртіпін заңнамалық тұрғыда бекітуге, мемлекеттік фельдъегерлік қызмет саласындағы қызметкерлердің құқықтары мен міндеттерін айқындауға, олардың құқықтық жағдайын реттеуге, сондай-ақ әлеуметтік кепілдіктер белгілеуге бағытталған. Заң жобасын қабылдау қызметінің құқықтық, ұйымдастырушылық негіздерін және қызметкерлердің мемлекеттік органдарымен өзара жедел іс-қимыл тәртібін айқындайды.

ҮКІМЕТ

Бүгін Үкімет үйінде Үкімет отырысы өтеді. Күн тәртібінде мынадай мәселелер қаралады: санитариялық-эпидемиологиялық жағдай; экологияны жақсарту мәселелері; қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз ету шаралары. Үкімет отырысы PrimeMinister.kz сайтында және әлеуметтік желілердегі ресми аккаунттарында онлайн режимде көрсетіледі.

АУҒАНСТАН ӨКІЛІМЕН КЕЗДЕСТІ

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев елімізге жұмыс сапарымен келген АҚШ-тың Ауғанстандағы татуластыру жөніндегі арнаулы өкілі Залмай Халилзадты қабылдады.

Кездесу барысында Ауғанстандағы қауіпсіздік пен тұрақтылықты қамтамасыз ету бойынша Қазақстан мен Америка арасындағы кеңейтілген стратегиялық серіктестікті дамытудың перспективалары, соның ішінде, АҚШ пен НАТО әскерлерінің осы елден шығарылу барысы қарастырылды. Сонымен қатар Ауғанстан мемлекетінің тұрақтылығы мен әлеуметтік-экономикалық дамуын қайта қалпына келтіру жөніндегі екіжақты және көпжақты іс-қимылдарды үйлестіру мәселесі де сөз болды. Президент Ауғанстанның, Ресейдің, Қытайдың, Орталық Азия мемлекеттерінің және халықаралық ұйымдардың басшыларымен жүргізген келіссөздерінде ауған проблемасы үнемі

назарда болатынын жеткізді. Өз кезегінде Залмай Халилзад Қасым-Жомарт Тоқаевқа жеке кездесуге мүмкіндік бергені үшін алғыс білдірді. АҚШ-тың арнаулы өкілі Қазақстан Президентінің Ауғанстандағы тұрақтылықты қалпына келтіруге бағытталған халықаралық іс-қимылдарға қосқан үлесін жоғары бағалап, еліміздің Орталық Азия өңіріндегі тұрақтылықты сақтаудағы маңызды рөліне тоқталды. Әңгімелесу барысында Залмай Халилзад Ауғанстандағы қазіргі ахуалға баға беріп, ауғанаралық бейбіт процесті одан әрі дамытуға, ауған бағытындағы барлық мүдделі тараптардың күш-жігерін үйлестіруге қатысты АҚШ дипломатиясының ой-пікірін ортаға салды.

«САҚАЛДЫ» ҚҰРЫЛЫСТАР ЕКІ ЕСЕ АЗАЙДЫ

Кеше қала әкімі Алтай Көлгінов үлескерлер саны 2 мыңнан астам отбасын құрайтын қаланың ең проблемалы құрылысының барысымен танысты. Солардың бірі «Шығыс» тобының бірнеше тұрғын үй кешенінен тұратын көппәтерлі тұрғын үйлерін аралап, көрді. Бұл туралы әкім өзінің инстаграм парақшасында баяндады.

Қала басшысының айтуынша, ұзақ уақыт салынған бұл үйлердің құрылысын «өлі нүктеден» жылжыту үшін ауқымды дайындық жұмыстары жасалған: қаржы бөлініп, техникалық, қаржылық аудит жүргізілген, ТК барлық блоктарына мердігерлер анықталған. «Құрылысы ұзаққа созылған үйлердің ар жағында мыңдаған адамдардың тағдыры тұр. Үлестік құрылыс нысандарындағы жағдай әртүрлі: бір жерде құлап, қирау қаупіне байланысты тұрғын үй кешендерін бұзып, қайта салып жатырмыз, бір жерде құжаттар дұрыс болмады, екі-үш есе сату фактілері анықталды. Бірінші кезекте ұзақ салынған нысандарға техникалық аудит жүргізу қажет болды, өйткені бәрінен де үйлердің қауіпсіздігі: іргетастың беріктігі, сол үйде тұратын адамдардың амандығын ойладық» дей келе, әкім «Шығыс» тобы тұрғын үй кешендері бойынша 1А және 1В блоктарында қасбеттік жұмыстар жүргізіліп, терезелер мен лифтілер орнатылғанын, инженерлік желілер жүргізілгенін айтқан.

«Осы кешенде ішкі әрлеу жұмыстары жүргізіліп, абақтандыру жұмыстары басталды. 2А және 2В блоктарында үйдің қаңқасы толықтай жасалды. Мысалы, 2А блокта үйдің қаңқасы нөлдік циклден көтерілді. Сондай-ақ тұрғын үй кешенінің шатырын салу жұмыстары жүргізілді, қазір терезелер мен лифтілерді орнату жұмыстары басталды. 3А және 3В блоктарында үй шатырлары мен қаңқасы бойынша осыған ұқсас жұмыстар жүргізілді. Терезелер, лифтілер орнатылады. 4А блогында (1-кезек) монолитті жұмыстар,

тас қалау, терезелерді орнату, сондай-ақ қасбеттік жұмыстар жүргізілуде. Құрылыс жұмыстарын аяқтап, тұрғын үй кешенінің бұрын аталған блоктарын ағымдағы жылы пайдалануға беруді жоспарлап отырмыз. Бір жарым жылдың ішінде ұзақ салынып жатқан үйлердің саны 2 еседен астам азайды. Биыл 50-ден аса көппәтерлі тұрғын үйдің құрылысын аяқтауды жоспарлап отырмыз» деді әкім өз сөзінде. Нәтижесінде тағы 7 мыңнан астам үлескер жеке пәтерін кінәлі алады. Осындай әр нысан бойынша мұқият есептелген іс-шаралар жоспары жасалған.

Осы күні әкім әлеуметтік тұрғын үйлер құрылысын да аралап шығып, биыл 10 мың пәтер тапсырылатынын мәлім етті. «Біз жүйелі түрде жұмыс істейтін мәселелердің бірі – әлеуметтік тұрғын үйлер құрылысы. Бүгін Есіл ауданының Жағалау шағын ауданында орналасқан бірқатар қолжетімді тұрғын үйдің құрылысы қалай жүргізіліп жатқанымен таныстым. Құрылыс қарқынын үдетуді, үйлердің сапасына және айналасының абақтандырылуына мән беруді тапсырдым. Бұдан бұрын үйлердің бірінші қабатын бизнеске бермей, тұрғындарға қажетті әлеуметтік нысандар: оңалту орталықтарын, медициналық орталықтар, балалардың бос уақытын өткізетін орталықтар, полиция тораптарын ашу туралы шешім қабылдағанбыз. Мемлекет басшысының тапсырмасы бойынша қолжетімді тұрғын үйді көбірек салудамыз» деді әкім.

ҮЗДІКТЕР ҮМІТІ ҮЛКЕН

karkynktem@gmail.com

Көктем ҚАРҚЫН

(Соңы. Басы 1-бетте)

Дәл осы күні біреуінің тұңғышы, ал біреуінің сүт кенжесі он бір жыл артық үмітін ақтап, қала әкімінің қолынан «Алтын белгі» алмақ. Бірыңғай мектеп формасын киген ұлдар мен ақ бантикті қыздардың көздерінде болашаққа артқан үлкен сенімдері мен армандары лаулап тұр. Дәстүрлі «Алтын белгі» төсбелгісін табыстау рәсіміне Сенат, Мәжіліс, қалалық мәслихат депутаттары, аудан әкімдері мен Білім және ғылым министрлігінің өкілдері қатысты. Іс-шара толығымен санитарлық норма талаптарын сақтай отырып өткізілді. «Бұл күн – баршамыз үшін ерекше сәт. Биыл пандемиялық шектеулерге қарамастан оқушылар абыроймен оқып, ең маңызды емтихандарды тапсырып үлкен марапатқа ие болып жатыр. Мектеп бітірген 7000-нан

астам түлектің ішінен 403-і алға суырылып шығып, Алтын белгі иеленді. Бұл – ең бірінші оқушылардың еңбегі мен білімге деген құштарлығының нәтижесі. Екінші – мұғалімдердің аянбай берген еңбегі мен кәсібилігінің арқасы. Түлектердің алдында әлі талай емтихан мен сынақтар кездеседі. Жастар осы талабынан қайтпай ары қарай білімдерін шыңдап, еңбек етсе бәріне қол жеткізеді. Оңай ештеңе болмайды. Елбасымыз да, Президентіміз де білім саласына баса назар аударып келеді. Қазір шекаралар ашық, түлектер әлемдік жоғары оқу орындарына түсе алады. Цифрлы технология мен заман талабына сай жаңа мамандықтарға сұраныс артып жатыр. Сондықтан түлектерді мамандық тандағанда қателеспеге шақырамын» деді қала әкімі Алтай Көлгінов.

Орталық саябақтың амфитеатрының алаңында 403 үздік түлектердің таныстырылымынан кейін олар қонақтар алдында мектеп өмірімен қоштасып өнер көрсетті. Сондай-ақ түлектер мен ата-аналарды қазақ эстрадасының жұлдыздары құттықтап, музыкалық сәлем жолдады. «Мен елордадағы ең жанашыр,

ең білікті ұстаздардан тәлім алғанымды мақтан тұтамын. Елбасы өз Жолдауында Қазақстанның болашағы жастардың қолында деп бізге үлкен сенім артты. Осы сенім үлкен күш берді. Алтын белгі алу – мен үшін ғана емес, біздің отбасымыз үшін көптен күткен айтулы сәт. Болашақта аудармашы болуды армандаймын. Адал еңбек етіп, әлі де ізденіп білім алудан шаршамаймын» деді мектеп бітіруші Баян Жақсыбекова.

Марапаттау рәсімінің соңы ақын Зәуре Оспанованың сөзі мен музыкасына жазылған «Виват, Алтын белгі!» әнімен аяқталды. Мерекелік ән Қазақстан Республикасының Ұлттық ұланы үлгілі оркестрінің сүйемелдеуімен орындалды.

ӘЛЕМ АСТАНАЛАРЫ

ВАШИНГТОН

Америкалық Майкл Пакард бүкір кит жұтып қойғаннан кейін де аман қалды. Мұхит жағасында лобстер аулап жүргенде оған аяқ астынан бір су жануары секірген, сосын ол қараңғы жерге тап болған. Өзін ол ақула жұтып қойды деп ойлайды. Бірақ әлгі мақұлықта тіс болмапты. Сол кезде ол киттің ішінде қатты жұлқынып қозғала бастайды. Лоқсыған жануар су бетіне көтеріліп, оны шыдамай құсып жібереді. Аздап жарақат алғанмен, ол аса зардап шекпегі. Ғалымдар мұндай жағдай өте сирек болатынын және киттер әдетте адамға қауіп тудырмайтынын, байқамай жұтып қоятынын айтады.

АНКАРА

Түркия астанасында «Стамбул» деп аталатын жаңа каналдың құрылысы басталады. Бұл канал Босфор бұғазын айналып өту жолы ретінде салынады. Ауқымды құрылысты бастау рәсімі биыл 26 маусымда өткізіледі. Жергілікті БАҚ-тың мәлімдеуінше, бұл салтанатты шараға Түркия президенті де қатысып, елдегі осындай алтыншы канал болғалы тұрған құрылыстың іргетасын қалайды. Бұл құрылыс туралы Режеп Тайып Ердоған 2011 жылдан бері айтып келеді. Су каналы Қара және Мәрмәр теңіздері арасына жол салуға арналған.

КІТАПҚҰМАРЛАР ҚАЛАСЫ

Байқоңыр ауданының әкімдігі мен Қазақстан Жазушылар одағы Нұр-Сұлтан қалалық филиалы бірлесіп, Қаламгерлер аллеясында «Ашық аспан астындағы кітапхана» шарасын ұйымдастырды. Шараны Қазақстан Жазушылар одағы Нұр-Сұлтан қалалық филиалының директоры Дәулеткерей Кәпұлы алғысөзімен ашты.

– Бұл жиынды ұйымдастырудағы басты мақсат – мектеп оқушылары арасында кітап оқу мәдениетін насихаттау болып табылады. Келесі айда осы жерде ашық аспан астындағы кітапхана салынады. Әр сенбі сайын ақын-жазушылардың оқырмандармен кездесулері ұйымдастырылады. Қала күні қарсаңында Қаламгерлер аллеясында Әлихан Бөкейханұлы, Сәкен Сейфуллин, Ілияс Жансүгіров сияқты Алаш ардақтарының ескерткіштері қойылады. Жалпы ел астанасы әдебиет пен мәдениеттің, руханияттың үлкен ордасына айналуға, – деді Дәулеткерей Кәпұлы.

Өз кезегінде Байқоңыр ауданы әкімінің орынбасары Ерлан Жаулыбаев қала тұрғындарының рухани, мәдени сұранысын өтеуге бағытталған осынау шараларға қолдау білдіруге дайын екендігін жеткізді.

Жиында ақындар Олжас Қасым, Ұларбек Дәлей, Алпамыс Файзолла өлең оқып, дәстүрлі

әнші Күнсүлу Түрікпен әсем әнінен шашу шашты. Байқоңыр ауданының тұрғындары, Абай, Жамбыл атындағы мектептердің оқушылары қатысқан басқосуда №2 және №5 балалар кітапханасы кітап көрмесін ұйымдастырды.

Шынболат АТЫХАНҰЛЫ

ЗАУЫТ ҚАЙДА САЛЫНАДЫ?

Нұр-Сұлтанда қоқыс өртеу зауыты қала сыртындағы қазіргі полигон ауданында салынады. Бұл туралы Экология, геология және табиғи ресурстар министрі Мағзұм Мырзағалиев мәлімдеді.

naima.kz.2012@bk.ru

Наима НҰРАЛЫҚЫЗЫ

«Нұр-Сұлтан қаласының тұрмыстық қалдықтарын өртеуін зауыттың құрылысы қаланың сыртында жоспарланған. Қазіргі полигонның ауданында салынады. Бүгінде ол жерде қоқыс

сұрыптау желісі орнатылған. Зауыт дәл сол жерде салынады» деді Мағзұм Мырзағалиев халық алдындағы есептік кездесуінде.

Сондай-ақ ол аталған зауыт еуропалық стандарттар негізінде бой көтеретінін айтты.

«Бұл мәселе жұртты қатты алаңдатып отырғанын түсінемін. Бірақ біздің тараптан жан-жақты әрі терең талдаулар, зерттеулер жүргізілді. Қазір бізде қоқыстың 82-83 пайы-

зы жерге көміледі. Полигондар арқылы бұл мәселені шеше алмаймыз. Елімізде 3,5 мыңнан астам полигон бар. Сол полигондардың 18 пайызының ғана ахуалы салыстырмалы түрде жарамды. Сондықтан мәселені кешенді және жүйелі түрде шешу керек. Біз ұсынып отырған еуропалық механизм осы мәселенің кешенді шешімі болып саналады. Швеция экологиялық тұрғыда ең таза елдердің бірі екенін білесіздер. Бірақ сол елге Еуропаның бүкіл елдерінен өзен арқылы қалдықтар келеді. Финляндия туралы да осыны айтуға болады. Соңғы 10 жылда бұл елдегі экологиялық жүйе де өзінің тиімділігін көрсетті» деді министр.

ЕРЕКШЕ ЖОЛ ПАЙДА БОЛДЫ

Нұр-Сұлтан қаласында Жетісу саябағы мен Сарайшық көшесіндегі «Премиум» тұрғын үй кешені аумағындағы жолайықта жаяу жүргіншілер жолын проекциялық жарықтандыру жобасы іске қосылды.

Әкімдік мәліметінше, аталған учаскеде көлік қозғалысы ерекше қарқынды. Бұл учаске жаяу жүргіншілердің жол қауіпсіздігін қамтамасыз ету бағдарламасы аясында таңдалды. Мұнда жаяу жүргіншілер өткелі жол белгісі және таңба проекцияларымен біріктірілген. Осы орын түнде төрт жарықдиодты проектордың көмегімен жарықтандырылады. Автокөлік жүргізушілері әрі жаяу жүргіншілер кез келген ауа райында жолдағы ақ-сары жолақтар мен белгілерді анық көре алады. Бұл технология елімізде алғаш болып Нұр-Сұлтанда қолданылып отыр.

КАРТОП НЕГЕ ҚЫМБАТТАДЫ?

Ауыл шаруашылығы министрлігі өкілдерінің мәлімдеуінше, Қазақстанда картоп жеткілікті. 11 маусымдағы жағдай бойынша республикада 70 мың тоннадан астам әлеуметтік маңызы бар азық-түлік қоры бар. Дегенмен неге картоп бағасы қымбаттап отыр?

Белгіленген тұтыну нормаларына сәйкес, елдегі картоп қоры жарты айдан астам уақытқа жетеді, яғни жылына халықтың жан басына шаққандағы тұтыну мөлшері 95 келі болғанда, елімізде күніне 4,9 мың тонна картоп пайдаланылады. Ұлттық статистика бюросының мәліметі бойынша, жыл басынан бері картоптың құны 48,6 пайызға өскен. Бұл өсім маусымдық сипатқа ие. Мысалы, 2020 жылғы дәл осы күні статистика органдары 46 пайызға жуық өскенін тіркеген.

Министрліктің қазіргі бағаларға қатысты берген мәліметі бойынша күнделікті баға мониторингі картоптың 1 келісінің бөлшек сауда бағасы 138-450 теңге аралығында болатынын көрсетеді. Бүгінгі таңда ең төмен баға Қостанай (138 тг/кг) және Ақтөбе облыстарында (166 тг), ал ең жоғарғысы Нұр-Сұлтан қаласында (225-450 тг), Солтүстік Қазақстан облысында (320-340 тг), Шығыс Қазақстан облысында (335 тг) және Қарағанды облысында (270-310

тг) тіркелген. Елордалық базарлар мен сауда нысандарының мониторингі бүгінгі күні картопқа деген сұраныс жоқ екенін көрсетті. Ассортиментте былтырғы жылғы да, жаңа дақылдың картоптары да бар және сатылып жатыр. Сонымен қатар, тауарлардың жеткілікті болуына байланысты баға төмендеп келеді. Өткен жылғы картоп сапасына қарай, келісі 120 теңгеден 200 теңгеге дейін сатылады. Биылғы өнім елордадағы «Шарын» және «Шапағат» сауда орталықтарында 280-320 теңгеден, «Евразия», «Магnum» және «Смолл» сауда орталықтарында келісі 400-450 теңгеден сатылады.

Жағдайды талдау маусымдық бағаның өсуіне делдалдар мен сауда объектілерінің үстеміні көп қосқаны әсер еткенін көрсетіп отыр. Маусым айынан бастап оңтүстік аймақтарда ерте пісетін көкөністер мен картоптың жаңа өнімі жаппай жинала бастады. Мұнда биылғы картоптың бағасы тоннасына – 175-200 мың

теңге аралығында. Жақын арада жаңа өнімдерді жеткізу нарықтағы бағаға едәуір оң әсер етуі мүмкін. Осыған байланысты өңірлердің жергілікті атқарушы органдарына ерте пісетін картопты Түркістан облысынан сатып алу ұсынылады. Биылғы картопты Нұр-Сұлтан және Алматы қалаларының нарығына жеткізуді ұйымдастыру үшін оператор ретінде «Азық-түлік корпорациясы» ҰҚ» АҚ-ны іске қосу қажет. Сондай-ақ әкімдіктерге ауыл шаруашылығы өнімдерін қолжетімді бағамен жеткізе отырып, жәрмеңкелер ұйымдастыру ұсынылады.

АШХАБАД

Түрікменстан Президенті Гурбангулы Бердымухамедов «Түрікменстан тәуелсіздігінің 30 жылдығына» арналған медальді шығару туралы заңға қол қойды. Медаль саяси, экономикалық, мәдени салаларда зор жетістіктерге жеткен азаматтарға беріледі. Марапатты тіпті шетелдік азаматтар да ала алады. Мемлекет басшысы сонымен қатар «Тәуелсіз Түрікменстанның отан қорғаушысы» медалін де бекітті. Бұл награда әскери қызметкерлер мен елдің егемендігін сақтау жолында ерекшеленген қызметкерлерге табысталады.

РИО-ДЕ ЖАНЕЙРО

Бразилияда Оңтүстік Америкадағы ең ірі жел электр стансасы іске қосылды. Enel Green Power компаниясы енгізген бұл станция Lagoa dos Ventos деп аталады, оның қуаттылығы – 716 МВт. 230 жел турбиналарынан тұратын стансаны салуға 750 млн доллар кетті. Жел парк қуаттылығының өте жоғары болуының арқасында ең мықты жел электр стансасы деген атқа ие болды. Оны пайдалану арқылы көмір қышқыл газының ауаға бөлінуі жылына 1,6 млн тонна қысқарады деп күтіліп отыр.

ЭЛЕУМЕТ САУАЛЫ – ӘКІМ ЖАУАБЫ

– Былтыр соңғы тоқсаннан бастап барлық жерде оқушылар қашықтан оқуға көшті. Биыл жаңа оқу жылында оқушылар мектепке барып оқи ма?

Алтай КӨЛГІНОВ, Нұр-Сұлтан қаласының әкімі:

– 1 қыркүйектен бастап жаңа оқу жылы басталады. Оқу форматы ұжымдық иммунитет пен педагогтардың екпе алу көрсеткішіне байланысты болады. Қазір мұғалімдердің екпе салдыру көрсеткіші 40 пайыздан асты. Бірақ бұл мектептерді оффлайн форматта ашу үшін жеткіліксіз. Оқушылар да, ата-аналар да оффлайн оқыту форматына оралғысы келеді деп айтсам, қателеспеймін. Өйткені мұғалім-

оқушы тет-а-тет форматында білім алғанға ештеңе жетпейді. Ұжымдық иммунитетке қол жеткізе отырып, бала бұрынғы қалыпты өмірге орала алады. Барлық қоғамдық орындар ашылып, қызметкерлер қашықтан жұмыс істеу форматынан оралып, оқушылар оффлайн форматта оқи бастайды, бизнес нысандары да бұрынғыдай жұмыс жасайды. Индетті жеңу әрқайсымызға байланысты екенін естен шығармаған жөн.

АЛЛО, «АСТАНА АҚШАМЫ»!

Нұрай СӘРСЕНҒАЛИ, елорда тұрғыны:

– Вакцинаның бірінші дозасын алған адам сырқаттанып қалса, екіншісін қашан алуына болады?

Оқырман сауалына №12 қалалық емхананың эпидемиолог-дәрігері Данара Укиева жауап береді:

– Аурудан кейін антиденелер алты ай бойы сақталады. Вакцина алмай тұрып алдымен антиденеге ИФТ-тест тапсыру керек. Егер вакцинаның бірінші дозасын алған науқас ауырып қалса, екіншісін салдыру үшін алты ай күту қажет. Антиденелер саны белгілі бір титр мөлшерінен асып кетсе, онда вакцина алуға болмайды. Ал антиденелер саны аз болса вакцина қажет, әйтпесе, ауырып қалуыңыз мүмкін. Әр

ағзаның дербес және антиденелердің жойылу жылдамдығы әртүрлі екенін түсіну керек. Науқастанған адам екпе пунктіне келеді, келісімге қол қояды, терапевт медициналық тексеруден өтеді және осыдан кейін ғана дельтоидты бұлшық етке вакцинаның бірінші дозасын алады. Содан кейін бейдж беріліп күту аймағына жіберіледі, онда 30 минут мамандардың бақылауында болады. Вакцинаны 18 жасқа дейінгі адамдар, жүкті және емізетін әйелдер, аллергиялық реакциялар мен созылмалы аурулары бар адамдардан басқалар алуға тиіс.

АСТАНА АУДАНЫ

Есіл ауданындағы Тұран даңғылынан Шабдал Бейсекова көшесіне дейінгі учаскеде №27 көшенің құрылысы басталды. Бұл туралы Нұр-Сұлтан қаласының Көлік және жол-көлік инфрақұрылымын дамыту басқармасы мәлім етті.

Аталған жұмыс жол қозғалысы қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында ПД әкімшілік полиция басқармасының келісімімен жүргізіледі. Биыл 14 маусым мен 5 шілде аралығында Тұран даңғылы мен Ұлы Дала көшесінің қиылысында автокөлік қозғалысы жартылай жабылатын болады. Аталған учаскеде жол қиылысын жөндеу жұмыстары жүргізілетін

болады. Аталған басқарма өкілдерінің мәлімдеуінше, қала жолдарында кептеліс тудырмау үшін елорда тұрғындары мен қонақтары қозғалыс бағытын алдын ала жоспарлауы қажет. Сондықтан басқарма өкілдері келтірілген қолайсыздықтар үшін кешірім өтініп, жөндеу жұмыстарының жүргізілуіне қалалықтардың түсіністікпен қарауын сұрайды.

Өңір өмірі

Шығыс Қазақстан облысының археологтары мен ғалымдары 14 мемлекеттің кітапханаларында жұмыс істеп, тарихи құнды деректерді жинақтауды жоспарлап отыр.

Еліміздің жетекші тарихшылары мен ғалымдары Ватикан, Қытай, Түркия, Ресей, Иран, Ұлыбритания кітапханаларында орналасқан қолжазбалармен жұмыс істейді. Сондай-ақ «Рухани жаңғыру» бағдарламасы аясында жиналған талдамалық материал пайдаланылады. Трилогияның бір томы Шығыс Қазақстан аумағындағы қазба жұмыстары барысында табылған археологиялық қазбалар мен артефактілерге арналған. Шежіреде ғалымдар

ел тарихы үшін маңызды және айтулы оқиғаларға ден қоймақ. Трилогиядағы «Халық мақтаншы» тарауы ерекше орынға ие. Онда еліміздің жетекші ғалымдары мен қоғам қайраткерлерінің өмірінен жаңа деректер жарияланады. 2022 жылдың мамыр айына қарай 2 томның авторы Зейнолла Самашев өз жұмысын аяқтайды. Трилогия қазақстандықтарға тарихи оқиғалардың орнын толтыруға және көптеген сұрақтарға жауап алуға көмектеседі.

2004

ray77781@mail.ru

Райхан РАХМЕТОВА

Тәуелсіздіктің бір мүшелінде ұлттық экономика біршама ілгері дамып, барлық салада толайым табыстарға қол жеткіздік. Жұмыссыздар саны төмендеп, мемлекеттің әлеуметтік саланы оңалтуға қатысты саясаты мығымдалды. Қазақстан ТМД кеңістігінде әлеуметтік экономикалық саясаттағы жетістігімен әріптестеріне қарағанда оқ бойы озғанын көрсетті. Осы жылғы зерттеулер нәтижесінде әлеуметтік-экономикалық дамуығы табыстарының негізгі өлшемдері бойынша Қазақстан Орталық Еуропаның бірқатар елдеріне барынша жақындай түсуге мүмкіндік алды. Жыл қорытындысында Дүниежүзілік банктің сыныптамасы бойынша Қазақстан ендігі жерде орта деңгейден жоғары табысы бар мемлекеттердің тобына жататын болып есептелді.

АҚОРДА —
ПРЕЗИДЕНТ
РЕЗИДЕНЦИЯСЫ

«Ақорда» деген айшықты атаумен қазақ тарихын бүгінгі заманға ұштастырып тұрған осынау алтын шаңырақ — ел сәулет өнерінің ең үздігі. Ресми тілде Қазақстан Республикасы Президентінің резиденциясы, сәулетшілердің тілімен айтқанда, жаңа әкімшілік орталықтың жинақтаушы тұғыры.

Резиденция өзіне ең таяу деген құрылыстардан 300 метр жерде, биіктігі 6 метр жасанды жотаның үстінде оқшау тұр. Негіз, кескін ретінде классикалық кубиктік форма таңдалып алынған. Ғимарат колонналар арқылы салтанатты ренде, сырт қарағанда әрі жеңіл.

Резиденция құрылысы

2001 жылы басталды. Аса маңызды мемлекеттік нысанды салу үшін 26 ұлт өкілдері және әлемнің ондаған елінің мамандары мен жұмысшылары еңбек етті.

Қазақстан Республикасы Президентінің жаңа резиденциясының ресми тұсаукесері 2004 жылғы 24 желтоқсанда өтті. Ғимараттың жалпы ауданы — 36720 шаршы метр. Ғимарат құрылыстағы ең соңғы заманауи әдістер мен озық инженерлік құрылыстарды қолдану арқылы монолиттік бетоннан тұрғызылды. Үшкір төбесімен қоса алғандағы ғимарат биіктігі — 86 метр. Ғимарат жер үстіндегі бес қабатты және жер астындағы екі қабатты үйден тұрады.

ҚАЗАҚ
ТЕМІРЖОЛЫНЫҢ
ТЕГЕУРІНІ

2004 жылы Қазақстан теміржолының 100 жылдығы аталып өтті. Сол жылы сәуірдің 30-ында Елбасы мерекелік күнді атап өтуге арналған медаль шығару туралы пәрмен берді. Бұл мерекелік медальдар төрт мыңнан астам теміржолшыға берілді.

Теміржолдың ғасырлық мерейтойы республика астанасында 6 тамызда өткізілді. Осы жылдың 9 қарашасында Ақтау портынан Құлсары стансасына дейін үлкен көлемді, биіктігі төрт қабатты үйді жүктерді тасымалдаған қазақстандық теміржолшылар әлемдік рекордты жаңартты. 30 қарашада Арқа стансасында мемлекеттің жоғары лауазымды тұлғаларының қатысуымен Алтынсарин-Хромтау жаңа теміржолдың ашылуы өтті. Бұл жол арқылы көршілес елдердің аумағына кірмей, ел іші арқылы жүргізілетін бағдар іске қосылды. Алтынсарин-Хромтау теміржол желісін

қосу арқылы жылына 160 млн доллар көлемінде үнемділікке қол жеткізілді. Сонымен қатар Қазақстанның ішкі жолдарымен жүк тасымалдау қашықтығы 500-ден екі мың шақырымға дейін қысқарды. Қазақстанның Тәуелсіздік күні мерекесінде Астана вокзалы алдында тарихи экспонат — Эш-4161 сериялы паровозы орнатылды. 10 желтоқсанда Алтынсарин-Хромтау жолымен жолаушылар тасымалдаудың жаңа кестесін Астана-Ақтөбе пойызы ашты. Жолаушыларды жолдың 15 сағатқа дейін қысқарғандығы, билет бағасының екі есеге азайғандығы қуантты. 2004 жылы Қазақстан Қытай арасындағы мемлекеттік шекаралық өткелі Достық стансасы арқылы 9,5 миллион тонна жүк тасылды. 21 сәуірде Астана теміржол вокзалынан «Астана-Алматы» бағытында қатынайтын «Тұлпар» жолаушылар жүрдек пойызы алғашқы сапарға аттанды.

АҚШ ЕЛШІЛІГІ БОЙ КӨТЕРЕДІ

Маусымның 8-і күні Астанада АҚШ елшілігі ғимаратының алғашқы іргетасын қалау рәсімі өтті. Американың Қазақстандағы

төтенше және өкілетті елшісі Ларри Нэптер бұл шараны елшілікті астанаға көшірудің алғашқы қадамы екенін айтты. Жаңа елшілік орын тепкен

аймақ 10 мың шаршы метрді алып жатыр. Құрылыс жұмысына 90 млн АҚШ доллары жұмсалды.

ЕЛОРДАДА ҰЛТТЫҚ КІТАПХАНА
АШЫЛДЫ

10 маусымда Астанадағы ірі рухани орталық — Қазақстан Республикасының Ұлттық академиялық кітапханасы салтанатты түрде ашылды. Бұл шараға Елбасы Н.Назарбаев пен Мәскеу мэрі Ю.Лужков қатысты.

Жаңа кітапхана — жалпы алаңы 15000 шаршы метрді құрайтын, қазіргі заманға сай 5 қабатты ғимарат. Мұнда оқырмандарға барлық жағдай жасалған. Қазақстан Үкіметінің жаңа жобасы кітапхана процестерін автоматтандырудың

кешенді жүйесімен қатар, кітапхана ісіндегі жаңа технологияларды дамыту және ақпараттардың ұлттық электронды сақтау қоймасын құру үшін жаңа компьютерлік жабдықтар мен жасақталған зияткерлік орталық құруға бағытталған. Бүгінде ҚР Ұлттық академиялық кітапханасында электронды ресурстарды 50 терабайттан петабайтқа дейін ұлғайтуға мүмкіндік беретін электронды сақтау қоймасы мен серверлер кешеніне арналған база құрылды. Бүгінде

кітапхана қызметін 15 мыңнан аса оқырман пайдалануда. Кітап қоры 380000-ға жуық. Кітаптан бөлек, кітапханаға қазақ, орыс және басқа да шет тілдерінде 1500-ден аса атаумен отандық, шетелдік мерзімді басылымдар келіп түседі. Кітапхана өз пайдаланушыларына 15 толық мәтінді ғылыми мәліметтер базасын және әлемдік алпауыт ақпарат орталықтарының онлайн каталогтарын ұсынады.

«МӘДЕНИ МҰРА» БАҒДАРЛА-
МАСЫ ҚАБЫЛДАНДЫ

13 қаңтарда ҚР Президенті «Мәдени мұра» мемлекеттік бағдарламасы туралы Жарлыққа қол қойды. Аталған мемлекеттік бағдарлама мәдени, экономикалық және әлеуметтік капитал, жалпы адамзаттық мәдениеттің құрылымдық бөлігі, этнос, қоғам, адам парасатының дамуы мен құрылуының бастауы, тарихи естеліктердің маңызды қоймасын жасау және қорғау құжаты еді.

Бағдарламаны қабылдағаннан кей-

ін 2004 жылы 51 тарихи және мәдени ескерткіштің реставрациялық жұмысы аяқталып, 39 қалашық пен қорғандарға археологиялық зерттеулер жүргізілді. 218 нысанды қамтыған Қазақстанның тарихи-мәдени және тарихи ескерткіштерінің мемлекеттік тізімі дайындалды. Ұлттық мәдениет үшін аса маңызды 30 сәулеттік және археологиялық қосымша ғылыми зерттеулер жүргізілді.

АЛҒАШ РЕТ ҰБТ ЕНГІЗІЛДІ

2004 жылы Қазақстанның білім саласында алғаш рет Ұлттық бірыңғай тестілеу енгізілді. ҰБТ — Қазақстан Республикасында қолданылатын мектеп бітірушілердің білімін сынау жүйесі.

ҰБТ-ның нәтижесі жалпы және орта білім ұйымдары бойынша мемлекеттік аттестацияның қорытындысы ретінде есептеледі. Бұл тестілеу жалпы білім жүйесіндегі білім сапасын сырттай бақылайтын тәуелсіз жүйе ретінде қалыптасты. Оқушының Қазақстан университеттеріне түсу мүмкіншілігі және қорытынды аттестатының бағасы оның ҰБТ-да алған

балының санына байланысты болады. ҰБТ-ның балдары «Болашақ» президенттік шәкіртақысын алуға да мүмкіндік береді. Бұрынғы жылдары бітірген түлектер, колледж бітірушілері және кейбір талапкерлер үшін ҰБТ баламасы кешенді тест боп саналады. Ұлттық бірыңғай тестілеу кезеңі 5 лектен тұрады және маусымның алғашқы күндерінен басталады. ҰБТ бір кезеңнен өтеді және 125 балдық шкаламен бағаланады. Оқушылар бір күннің ішінде бес пәннен тест тапсырады. Әрбір пән 25 сұрақтан тұрады. ҰБТ-ның жүргізілуіне 3,5 сағат, яғни 210 минут беріледі.

ҚЫТАЙҒА МҰНАЙ
ҚҰБЫРЫ ТАРТЫЛДЫ

Мұнай мәселесіне қатысты ықпалдастық та осы жылы орын алып, Қазақстанның Тұңғыш Президенті Нұрсұлтан Назарбаевтың ҚХР-ға барған сапары кезінде Қытай мен Қазақстанның ұлттық мұнай компаниялары арасындағы мұнай құбыры құрылысын бастау туралы келісімшартқа қол қойылды.

Мұнай құбырының іргетасы сол жылдың 28 қыркүйегінде қаланды. Осы жылғы әлемнің ақпарат құралдары көршілес екі

мемлекет арасындағы осынау қадамды жарыса жазып, бұл келісімді «ғасыр жобасы» ретінде атаған болатын. Қазақстанның алғашқы мұнайы Қытайға 2006 жылдың 25 мамырында құйыла бастады. Атас (Қазақстан) мен шекаралас пункт Алашанқай (Қытай) арасын жалғап жатқан осы мұнай құбырының магистралі арқылы Қазақстан жылына 20 млн тоннаға дейін мұнай экспорттау мүмкіндігіне ие болды.

2004

9 қаңтар — Ресейдің Қазақстандағы жылы аясында Ресей Президенті Владимир Путин Қазақстанға ресми сапармен келді. Осы сапарда Астанада Қазақстан мен Ресей басшылары Байқоңыр ғарыш айлағын пайдаланудың мерзімін 2050 жылға дейін ұзарту туралы келісімге қол қойды.

20 қаңтар — Л.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінде еліміздегі тұңғыш ғарыш мониторингі орталығының тұсауы кесілді.

5 ақпан — Астана қаласында Ұлы-Британия елшілігі ашылды.

1 наурыз — Мемлекеттік қызмет мектебі ашылды. Жаңа оқу орны Қазақстан Президентінің «Болашақ» халықаралық стипендиялар ассоциациясының Қазақстан жастар конгресі және Мемлекеттік қызмет агенттігінің қолдауымен құрылды.

21 наурыз — Астананың орталық алаңында алғаш рет стационарлық полиция бекеті ашылды.

1 сәуір — «Астана Думан» ойын-сауық отауының тұсауы кесілді.

19 мамыр — «Көктал» тұрғын алабында орналасқан №40 қазақ орта мектебіне Әлкей Марғұлан есімі берілді.

28 мамыр — Шығыс Қазақстан облысында еліміздің 15 миллионыншы тұрғыны дүниеге келді. Оның есімі — Перизат Ускембаева.

28-29 мамыр — Астанада Орталық Азия ынтымақтастығы ұйымына мүше-мемлекеттер басшылары кеңесінің отырысы болып өтті. Оның барысында Орталық Азиядағы төрт мемлекеттің басшылары өңірдегі теледидар және радиохабарларын тарату туралы келісімге қол қойды.

10 маусым — елордалық тәртіп сақшыларына 45 полиция келігі табыс етілді.

17 маусым — жерді аукционмен сату жөніндегі комиссия астаналық 15 соғыс ардагеріне тегін жер телімін беруге шешім қабылдады.

29 маусым — Астана қаласы оралмандарының «Атажұрт» қоғамдық бірлестігінің тұсаукесер рәсімі өтті.

8 шілде — Елбасы жұмыс сапарымен Ақмола облысында болып, «Мұрабай» курортты аймағындағы 37 метрлік Абылай хан стеласының ашылу салтанатына қатысты.

7 қыркүйек — Астанада Қазақстан әйелдерінің IV форумы өтті. Форумда сөз сөйлеген Елбасы Н.Назарбаев елдегі гендерлік ахуалды жақсарту мақсатында жедел түрде мемлекеттік бағдарлама қабылдап, оны келесі 2005 жылдан бастап жүзеге асыруды тапсырды.

19 қыркүйек — Қазақстан Парламенті Мәжілісі депутаттарының сайлауы өтті.

2 қазан — Мүғалімдер күні мерекесіне орай елордалық 25 ұстазға әкімдік тарапынан пәтер кілттері табыс етілді.

АФИНАДАН —
АБЫРОЙМЕН

2004 жылы Грецияда өткен жазғы Олимпиада ойындарында Қазақстан құрамасы ел қоржынына 1 алтын, 4 күміс және 3 қола медаль салды.

XXVIII жазғы Олимпиада ойындарында Бақтияр Артаев (бокс) алтын, Геннадий Лалиев (еркін күрес), Георгий Цурумниа (грек-рим күресі), Ген-

надий Головкин (бокс), Сергей Филимонов (ауыр атлетика) күміс, Серік Елеуов (бокс), Мхитар Манукян (грек-рим күресі), Дмитрий Карпов (жеңіл атлетика) қола жүдені иемденді.

Бұл жарыста Қазақстан құрамасы 202 мемлекеттің арасынан 40-орынға табан тіреді.

Өткен демалыс серуендері Нұр-Сұлтан қаласында жаяу жүргіншілер серуендейтін жаңа кеңістік ашылды. Арбат пештересі әрі оның жалғасы ретінде ашылған орын Кеңесары мен Абай көшелерінің аралығында орналасқан Әзірбайжан Мәмбетов көшесінің бойында сән түзеді.

karlynkktm@gmail.com

Көктем ҚАРҚЫН

«Нұр-Сұлтан – жайлы қала» даму-жоспарының басты бағыттарының бірі – халықтың серуендеуге, спортпен шұғылдануына арналған орындар ашу. Биыл барлығы 150 аула, 40 қоғамдық кеңістік құрылып, абаттандырылады. Ал жаңадан ашылған «Demalys Promenade» әзірге тек демалыс және мерекелік күндері ғана ашық болады. Бұл күндері қала жұртшылығы үшін түрлі концерттер, ойын-сауық бағдарламалары ұйымдастырылады.

Қала әкімдігі ұйымдастырған екі күндік мерекелік бағдарлама қала қонақтары мен тұрғындарына естен кетпес ерекше көңіл-күй сыйлады. «Елорданы одан әрі дамытуды жалғастырамыз. Қала тұрғындары мен қонақтары таза ауада уақыт өткізе алатын жаңа орындарды абаттандырамыз. «Demalys Promenade» жаяу жүргіншілер аймағы кіреберіс аркадан басталады, оның жанында орналасқан сахнада шығармашылық топтардың, әртістердің концерттері мен қойылымдары өтеді. Одан әрі жаяу жүргіншілер көшесінде суретшілер бұрышы, шахмат ойнауға арналған орындар, ұлттық ойындар («асяқ ату» және «тоғызқұмалақ»), спорттық жаттығуларға арналған орындар, сурет көрмелеріне арналған аймақтар, кітап аймақтары, шатыр-

лы сауда-көрме алаңы және т.б. сондай-ақ ерекше инсталляциялар, әткеншектер, арт-нысандар фото-аймақтары және т.б. орнатылған. Сонымен қатар, «Demalys Promenade»-тың ерекшелігі - ол «Театр» жаяу жүргіншілер бульвары (Омаров көшесі) мен қаланың жағалауын біріктіреді, абаттандыру жұмыстарын әлі де жалғастырамыз. Жағалауда

ЖАЯУ ЖҮРІП ЖАЛЫҚПАЙСЫҢ...

та жайлы қоғамдық кеңістіктердің санын арттырамыз» деп атап өтті елорда әкімі.

ТАРИХИ ОРЫНДАР ЖАҢҒЫРДЫ

«Нұр-Сұлтан – жайлы қала» даму-жоспарының аясында қоғамдық кеңістіктердің құрылысына ерекше назар аударылуда. «Demalys Promenade» қаланың тарихи бөлігі орналасқан аумақта ашылды. Бірер апта бұрын Жақып Омаров көшесінде «Театр» жележколының алғашқы бөлігі ашылған болатын. Екінші бөлігін шілде айында

уындағы «П.Г.Моисеевтің үйі» аталып кеткен ғасырдан астам тарихи бар көне ғимарат, кітап оқуды насихаттау үшін «Абай кітапханасы», еліміздің өркендеуіне үлес қосқан аға буын өкілдері тұрған үйлер орналасқан. Қала басшылығының ойға алған мақсатының бірі – елорданың тарихи бөлігін қайта реновациялау, басқа қырынан таныту.

Шамамен бір шақырым аумаққа созылған кеңістікте жәрмеңке өткізетін алаң, құралмалы сахналар, қаратә киокушинкай, йуа тай, көркем гимнастика, йог секіл-

налды. Бар-жоғы бір ай ішінде ашылған «Demalys Promenade» жұртшылықтың көңілінен шығып отыр. Жаңа орынның ашылуына тікелей жетекшілік еткен қалалық Урбанистика орталығының басшысы Елнар Базыкен мұнда атқарылатын іс-шаралар барысымен таныстырып өтті. «Мұнда жұмыс күндері көлік қозғалысы үшін ашық болса, демалыста арнайы белгілер орнату арқылы тосқауыл қойып, жаяу жүргіншілер демалысын өткіземіз. Жақында «Театр» бульвары ашылды. Онда фонтандардан бөлек, балалар моторикасын дамытатын ойын элементтері орнатылды. Жұртшылық көңілінен шыққан «Театр» бульвары бүгін Әзірбайжан Мәмбетов көшесінде ашып отырған «Demalys Promenade» кеңістігімен жалғасады. Бұл көше жұртшылыққа қуаныш пен жайлылық, жақсы көңіл-күй сыйлайды деген ойдамыз» дейді Урбанистика орталығының басшысы.

Қала басшылығының міндеттерінің бірі – елорда тұрғындары үшін жайлы демалыс орындарын қадамдық қолжетімді ету. Елнар Базыкен өз сөзінде таланттарды анықтайтын конкурстар өткізу де жоспарда бар екенін айрықша атап өтті. «Жаз бойы демалыс күндері түрлі концерттер, іс-шаралар ұйымдастырылады. Сол сияқты бұл жерде қаламыздың таланттарын анықтайтын «Open Stage», диджей конкурстары өтеді. «Demalys Promenade» ән айтуға, сурет салуға, яғни, шығармашылыққа бейімі бар беймәлім таланттардың бағын ашатын орынға айналады деп сенемін. Бұл жерде 13 сауда орны орнатылған. Әрқайсысында саудагерлер өз қолымен дайындаған өнімдерін сағатады. Олар апта сайын ауысып отырады» дейді Елнар Базыкен.

Ведомство басшысы сөзін жалғай отырып, «Demalys Promenade» аумағында «Дәмді қала» конкурсы өтетін ерекше атап өтті. «Конкурстың өтетін уақытын жақындағанда хабарлаймыз. Бұл байқауды тәтті-дәмділердің үздік рецепті анықтаймыз. Ерекшелігі, ол елордамызбен байланысты болуы қажет. Дәмхана-мейрамханаларға кірсек, Нью-Йорктің чизкейгі, австриялық вафли секілді шетелдің атымен аталатын тағамдар тұрады. Осыған ұқсас, елордамыздың атымен аталатын бірнәрсені болуы керек қой. Сол себепті «Дәмді қала» конкурсын өткізгілі отырмыз. Жеңімпаздарға бағалы сыйлықтар тапсырылады» деп Елнар Базыкен конкурстың мақсатын түсіндірді.

ШАҒЫН КӘСІПТІ ҚОЛДАЙТЫН ОРЫН

«Demalys promenade» (демалыс жағалауы) деп аталатын арбат бойы қызыққа толы. Бұл жерден іздегеніңіздің бәрін таба аласыз. Жаңа арбаттың ашылуына орай елорда әкімдігі өткен демалыста қала тұрғындарына арнап арнайы

өзіндік бақылау палубасы пайда болады, сонымен қатар әткеншек орнатамыз.

Көшеде уақытты тиімді өткізу және экологияны жақсарту үшін қаланы көгалдандыру бойынша ауқымды жұмыстар жүргізіміз. Қаланың «өкпесі» саналатын ағаштарды елорданың барлық аудандарында отырғызамыз. Осылайша, қазірдің өзінде қалада өзіндік экологиялық аймақтар мен демалыс нүктелері бірнеше есе көбейді. Алдағы уақыт-

аяқтауды жоспарлап отырмыз. Концепция бойынша «Demalys Promenade» сол «Театр» бульварымен қосылады. Ал әрі қарай Кеңесары көшесі арқылы Арбатқа, содан кейін Есіл өзеніне және орталық саябаққа жалғасады» деді Сарыарқа ауданының әкімі Есет Байкер.

Шаһар басшылығының «Demalys Promenade» үшін бұл орындар тандап алуының да құпиясы бар. Мұнда мемлекет қорға-

ді спорт түрлерінен дайындалу орны және өзге де көңіл көтеру орындары қарастырылған. «Demalys Promenade» кеңістігінің ашылуы аясында өткен іс-шаралардың бәрінде санитарлық талаптар сақталды.

КӨШЕ ТАЛАНТТАРЫН АНЫҚТАЙДЫ

Бұрын көлік жүретін Әзірбайжан Мәмбетов көшесі түрленіп, жаяу жүргіншілер кеңістігіне ай-

ДАҒДАРЫСТАН САБАҚ АЛУҒА ШАҚЫРДЫ

Әлем халқы бірлесе күресіп жатқан індетті тоқтату үшін жер бетіндегі адамдардың кемінде 70 пайызына екпе салу керек. Ал оған 11 миллиард доза вакцина керек екен. Қысқа мерзімді келешекте осы жылдың қыркүйек айына қарай әр елдің тұрғындарының кем дегенде 10 пайызын, ал жыл соңына дейін 40 пайызын вакцинациялау қажет.

ray77781@mail.ru

Райхан РАХМЕТОВА

ДДҰ басшысы Тедрос Гебрейесустің айтуынша, өзі айтқан межеге жету үшін дәл қазір, яғни осы және келесі айда 100 миллион доза вакцина, ал қыркүйекке қарай тағы 250 миллион вакцина керек. Мұны ол COVAX бастамасы арқылы тарату қажеттігін жеткізді. Сондай-ақ сарапшылар әлемді алдағы пандемиядан қорғау үшін қазіргі дағдарыстан сабақ алуға шақырды. «Ең бастысы, ынтымақтастыққа қол жеткізу және әр елге өз халқының қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін қажетті мәліметтер, ақпараттар, ресурстар, технологиялармен және барлық құралдармен ал-

масуды жолға қою керек» деді Т.Гейбрейесус.

Covid-19 инфекциясын жұқтырғандар саны азайып келе жатқан Қазақстанда қазір «қызыл аймақта» елдің астанасы ғана қалды. Сары аймақта 6 өңір: Алматы қаласы, Атырау, Павлодар, Батыс Қазақстан, Ақмола және Қарағанды облыстары бар. 10 өңір – жасыл аймақта. Осылайша 6 маусымдан бастап еліміз жасыл аймаққа ауысты. Денсаулық сақтау министрі Алексей Цой Үкімет отырысында қазір елімізде індетке қарсы эпидемиологиялық жағдай тұрақталды. Қазақстанда дерт оптимистік сценарийге сәйкес болжам бойынша өтіп жатыр. Бұған науқастар санының өткен аптамен салыстырғанда 11 мыңнан 8 мыңға дейін немесе 1,3 есе азайғаны дәлел.

Мамырдан бастап ауру 2,1 есеге төмендеген. Елдегі инфекциялық төсектердің 24%-ында, реанимациялық төсектердің 21%-ында науқас жатыр.

Бүгінде еліміздегі вакцинаның шамамен 3,6 млн дозасы пайдаланылды, оның ішінде 1 компонент 2 5061 157 адамға егілді, бұл екпе алу тиіс халықтың 24 пайызын құрайды. Екінші компоненттен 1 384 029 адам қақты. Егу пункттерінде вакцина дозаларының саны жеткілікті, бірінші компоненттің шамамен 1,2 млн дозасы және екінші компоненттің 835 мың дозасы бар. Алайда тиісті межеге жету үшін жергілікті атқарушы органдар тұрғындар арасында екпе туралы ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын жүргізуді күшейтті, егу науқанын жалғастыра бермек.

Жыл санап тұрғындарының саны артып келе жатқан Нұр-Сұлтан қаласында баспанамен қамту мәселесі өзекті. Қазіргі таңда қалада пәтер кезегінде 48 мыңнан астам адам тұр. Сәйкесінше қала билігі тұрғындардың пәтер мәселесін шешуде ауқымды шаралар легін қолға алған.

ЖАСТАРҒА 1050 ПӘТЕР БЕРІЛЕДІ

wynbolat94@gmail.com

Шынболат КҮЗЕКБАЕВ

Өткен жылы елордада жалпы көлемі 3 миллион шаршы метр болатын тұрғын үй салынып, ел игілігіне берді. Сондай-ақ әлеуметтік пәтер беру көрсеткіші де еселеп ұлғайды. Мәселен, 2019 жылы шаһарда 2900 әлеуметтік пәтер пайдалануға берілсе, биыл бұл көрсеткіш 10 мыңға дейін артты. Бұдан бөлек, Тұңғыш Президент – Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевтың тапсырмасымен жұмысшы жастарға сатып алу құқығынсыз жалға пәтерлер беру бастамасы көп түйкіліктің түйінін тарқатуға жол ашты.

2019 жылы Нұр-Сұлтан қаласының әкімі Елбасы тапсырмасын толықтай орындап, жұмысшы жастарға 1050 пәтердің кілтін табыстады.

Өткен жылы әлемдік пандемияға байланысты бұл бағытта бөлінген қаражат мөлшері қысқарып, жастарға 350 пәтер беру туралы шешім қа-

былданғанды. Жұмысшы жастарға пәтерлер Нұр-Сұлтан қаласындағы Р.Қошқарбаев даңғылы, Қордай және №23-31 көш. қиылысындағы аудан, Абылай хан даңғылы мен Б.Момышұлы және Р.Қошқарбаев даңғылдарының қиылысы мекен-жайларындағы тұрғын үйлерден берілді.

Енді кезекте олар осында 5 жыл тұрып, өз пәтерлерін алуға қажетті бастапқы жарнаны жинайды. Талайдың баспаналы болуына қол ұшын созатын жобаға жасы 29-дан аспаған, жұмыс істейтін жастар қатыса алады. Ең бастысы, олардың меншігінде ешқандай тұрғын үй болмауы керек. Есесіне «Отбасы банкінде» депозиттік шотының болуы құпталды. Сонымен қатар соңғы 6 айда кемінде 111 мың 120 теңге табысы болғаны жөн.

2020 жылғы 1-6 желтоқсан аралығында Нұр-Сұлтан қаласында жұмыс істейтін жастардан сатып алу құқығынсыз жалға берілетін баспанаға өтінімдер қабылданды. Жобаға жалпы 5463 жас қатысқан.

ойын-сауық бағдарламасын әзірлеген. Қуанышты жаңалықты естіп таң атпастан жаяу жүргіншілер көшесіне жиналған халықтың қарасы қалып, Әсіресе, астананың белсенді тұрғындары би алаңдарының көркін қыздырып, спортпен айналысты.

Таңғы йогаға қатысып, бой сергіткен зейнеткер Күләш Қалиқызының айтуынша, мұндай спорттық бастамалар әрбір адамның салауатты өмір салтын ұстанып, ұзақ жасауына жол ашады. «Былтыр пандемия кезінде мен де бір ауырып тұрдым. Біз денсаулықтың қадірін көп біле бермейміз. Сарыарқаның суығында жас күніміден жүргендіктен де шығар, бір жағы жасымыз да келген сайын буын-буынымыз ауырып жүреді. Төрт қабырғаға қамалып үйде отыра беруге болмайды. Сондықтан араласатын құрбыларымымен 4 жылдан бері йогаға қатысып жүрміз. Демалыс күндері Әзірбайжан Мәмбетов көшесінде тегін, арнайы мастер класс өткізіледі дегенді естіп келдік. Көңіл-күйімді тамаша! Қаламыз көркейе берсін!» деді зейнеткер.

Арбатта таңертең үздік фитнес жаттықтырушыларының қатысуымен оқу ойындары мен спорттық шеберлік сағаттары өтсе, кешке әлеуметтік билер болады. Зейнеткерлер үшін әр жексенбіде үрмелі оркестрдің орындауында жаттықтырушылармен билер жоспарланған.

Жаяу жүргіншілер көшесінің бойына 13 шатыр тігілген. Ақ күмбезді әр шатырдан қолмен бұйымдары мен тұрмысқа керекті заттар, кітаптар мен кәдесыйларды сатып ала аласыз. Бір жағынан, адам көп жүретін мұндай орындарда шағын бизнес өкілдерін де назардан тыс қалдырмай, оларға қолдау білдіргені көңілімізге қуаныш сыйлады. Сондай жеке кәсіпкерлердің бірі Айман Байтенова жаңа паркке алғашқылардың бірі болып, өз қолымен тоқыған қуыршақтарын орналастырыпты. «Мен декреттің анамын. Бірақ қазір қол қуыршық отыратын заман емес. Тоқуды кішкентай кезімнен білетінмін. Ал кішкентай баламен үйде отырғанда уақытым көп болғандықтан, бос отырмайын деп қуыршақтар тоқып бастадым. Барлығы экологиялық таза өнімдерден жасалған. Кейін айналадағы таныстарым, көршілерім қызығып тапсырыс беретін болды. Осылайша мен өз кәсібімді таптым. Кішкентай қолсөмкеге, кілтке тағатын қуыршақтарды тігуге жарты күнім кетсе, үлкендерін тігуге бірнеше күн жұмсаймын. Сураныс көп. Себебі бұл – сапасы жағынан да, материалы жағынан да таза өнім. Үйіремнің деген балаларға үйіміздің жанындағы аула клубында тегін үйіретін жұрн» деді кәсіпкер ана.

Жаяу жүргіншілер аймағы тек қана демалыс күндерінде ашық болады. Жаз бойы демалыс және мереке күндері қала тұрғындарына концерттік, ойын-сауық бағдарламалары әзірленген.

АБАЙДАЙ АЙҚЫҢ, ЖАМБЫЛДАЙ ЖАҚЫҢ КІМІҢ БАР?

Тәуелсіздіктің бәрінен қымбат екендігін ұғындырған Мемлекет басшысы осы құндылық жолында өмірін, қайратын, еңбегін, білім-ғылымын, шығармашылығын сарп еткен тұлғаларымызды ұлықтауға қоғамның назарын аударды. Айталық, ғаламдық пандемия жағдайына қарамастан былтыр ұлт руханиятының темірқазығы, данышпан Абай ілімін, мұрасын тану ісі белгілі бір дәрежеде жаңа сапаға көтерілді. Шығармаларының түпнұсқаларын қайта қарап, зерттеу, зерделеу, түрлі жинақ шығару, челлендж ұйымдастыру, тағы басқа шаралар өз жемісін берді деп ойлаймыз.

Қазақтың мандайына біткен екі дүлдүлі, екі ұлы перзенті бірін-бірі танығанын да тарихтан білеміз. Әсіресе, Алматыда Абайдың ұлы Әбдірахманның қайтыс болғанын естіген Жамбыл өлеңмен:

Сәлем айт барсаң Абайға,
Кеңесі кеткен талайға.
Ауруды жеңген қара жер,
Сабырлы болсын қалай да!
Бір жұтқан судай дүниесін,
Ашысын тастан күймесін,
Жапана біткен бәйтерек,
Жалғызбын деп жүрмесін.
Кемелге келген асыл-ай!
Нар көтерген ауырға,
Арқасын тоосын жасымай, –
деп көңіл айтып, жұбатыу саналы

адамды пенделіліктен жоғары болуға үндейді. Өлеңнің әр жолы есті қазақты тебірентеді.

Даналар да шоқжұлдыздай іркес-тіркес өмірге келеді.

Был – жыр алыбы Жамбылдың 175 жылдығы. Айтулы дата екенін Президент жыл басында Үкімет пен жауапты орындардың есіне де салды. Алайда жыл ортасына ауды, соған қарамастан бүкіл елімізді қамтитын арнайы оқулар, жыр сайысы, көрме-лер, басқа да мерейтойға арналған ауқымды, танымдық-насихаттық іс-шаралар байқалмай тұр. Ниет бар, бірақ әрекет көрінбейді.

Қазір Қазақстанды әлемге тануға қолға алынып, тиісті қаражат бөлініп

жатыр. Өткен ғасырдың қым-қуыт, күрделі кезеңінде осындай міндетті Жамбыл бабамыздың жалғыз өзі абыроймен орындағанын халық та, әлем де біледі. Білмесе кейінгі жастар білмеуі мүмкін. Пандемия түгілі, Екінші дүниежүзілік соғыс жүріп жатқан кездің өзінде, яғни 1941-1943 жылдары Отан қорғаушыларға рух берген, жеңіске жігерлендірген, тарихи миссиясы бар «Ленинградтық өренім» жыры секілді аңызға бергісіз туындыларды нәсерлей төккен ақынның рухани ізбасарлары неге үнсіз? Одақтас республика халықтарының барлық тіліне аударылған сол жыр сан мың қазақ жауынгерлерінің кеудесіне бабамыздың өзі таққан қахармандық ордендей болғанын ешкім жоққа шығара алмайды. Сол кездегі Ленинград, бүгінде Санкт-Петербург қаласы тұрғындарының құрметі Еуразия экономика одағы елдері өкілдерімен бірге лайықты атап өтуге орайлы себеп емес пе? Осындайда «тиісті мемлекетаралық құрылымдардың лайықты бастама көтеруі не кедергі?» деген ой келеді.

Батыр бабаларымыздың аруағы қолдап, өткен ғасырда қазақтың даңқын әлемге танытқан палуан бабамыз – Қажымұқан, әнші бабамыз – Әміре болса, жыршы бабамыз – Жамбыл екені ақиқат.

Бір Жамбыл қазақтың мың жылдық суырып салма – импровизация өнерінің рәмізіне айналғанын дүние жүзі білген жоқ па?

Өнермен бірге қасиет қонған жыршының бір ғасыр жасағаны Жаратқанның сыйы десе болады. «Қазақтың Гомери» атанған бабамыздың әуелі қобыз тартып, «Сұрмерген», «Ыңғайтөк», Байсерке батырдан жазған «Ұран» сияқты күйлерді Рамазан Елебаев насихаттаған.

«Асқан бұлбұл Пушкинге» әнін шығарғанын көшілік біле бермес. Сондықтан ән-күйден тұратын жарыс күзден өзге бұрынғы кітаптарына кезінде енбей қалған, ел аузында жатталып қалған туындыларын, соның ішінде нақылтай болар ұтқыр сөздерін қамтитын жаңа жинақтар әзірлеуге, бабамыздың әр кезеңдегі кескіндемесі суретінен, сахна, кинодағы бейнесінен немесе құжатты

фотосуреттерінен көшпелі көрме ұйымдастырып, виртуалды нұсқасын елімізден тысқары жерлерде таныстыруға мүмкіндік мол. Ал әзірге «Абай» телеарнасында қолға алынған «Күміс көмей» сәтті хабары ғана көңілге медеу болып тұр. Әлемге бұрыннан мәшһүр есімді тәуелсіз Қазақстанның мақтанышы ретінде қайтадан жарқырата көрсету – елдің борышы.

Жасырып не керек, қайсыбіреулер кеңес заманының көп қиындығын, 30-40-жылдардағы замана дүрбелеңін дәуірдің айнасы болған жыр алыбы Жамбылдың бір басына аудару салуға пейілді. Бұл – өнер табиғатының, ғылым парасатының танымына қайшы, аса кемшін көзқарас. Тоқсандағы абыз, қария ақын әлеуметтік теңдікке, ұлттың жарқын күнге жеткеніне тілекші болып, батасын беріп жүрді. Ал оның атынан шығарылған Кремль қайраткерлері, социалистік жеңіс, зауыт-фабрика, «халық жазу» туралы өлеңдер идеологиялық машинаның, «ақынның аузына сөз салған» қаулаған әдеби хатшылардың маңдай тері екенін көзі ашық адам біз айтпай да біледі. Есесіне біз бес уақыт намазын қаза қылмаған иманды ақындар, Кремль қайраткерлерінің әрбірін ондырмай сипалтаған «жез мұрт», «теке сақал», «қу жақ», «жер кене», «көзі көкшиген», «сумақай», «басын таз жалаған», т. б.) бейнелерді шынайы естеліктерден енді оқып жатырмыз...

Ұлт сөз өнерінің қайталанбас жанры – айттыста Жамбыл бабамыздың ұсақ-түйекті ілуден, сынап-мінеуден бойды аулақ ұстауды меңзеп:

Адамдықты айт,
ерлікті айт, батырлықты айт,
Ел бірлігін сақтаған татулықты айт! – деген әйгілі сөзі – бүгінгі және келешек ұрпаққа ұлағат әрі өсиет. Сондықтан жыр алыбының мерейтойы адамдықты, ел бірлігін сақтайтын татулықты дәріптейтін жылды айшықтаса деген тілегіміз бар.

**Дархан МҰҢБАЙ,
Мәжіліс депутаты,
Nur Otan партиясы
фракциясының мүшесі**

СҰРАНЫСҚА САЙ МАМАН БОЛУ ОҢАЙ МА?

Еліміздегі еңбек нарығының сұранысына сай мамандарды даярлап беруде оқу орындарының қызметі әлсіз. Жұмыс берушінің талабын ескермей, қатып қалған қалыптан шыға алмау – жоғары білім берудегі басты қателік. Бұл дипломның сандық түбінде сақтап, өзі басқа жерде маңдай терін төгетін шалажансар мамандардың көбеюіне әкеледі. Мектепте кәсіптік бағдардың берілмеуі, ата-ананың не баланың мамандықтар туралы білімі мен еңбек нарығын жете білмеуі де мамандық таңдауда қателікке ұрынуға басты себептер. Ал 28 жастағы кәсіпкер, Daqyn.online платформасын құрушылардың бірі Айбек Қуатбайдың айтуынша, ғарыштай жылдамдықпен дамыған бүгінгі дәуірде бізмен бірге бейімделмеген, бір дипломмен ғана шектелмей, бойдағы бірнеше қабілетті дамыту арқылы сұранысқа ие маманға айнала аласың.

кейін Шымкент қаласындағы «Дарын» мектебіне түспеген болсам, бәлкім, болашағыма оң әсер ететін жақсы қабілеттерім ашылмай ауылда қалып қойған болар едім. Daqyn.online платформасын жасаудағы мақсатым – ауыл мен қаланың білімін теңестіру, сапалы білімді баршаға қолжетімді ету. Ал былтыр карантин басталған соң мемлекет мектеп оқушыларына қашықтан білім берудің түрлі жолын қарастыра бастады. Сол кезде біз Білім және ғылым министрлігіне платформадағы бүкіл ақыл сабақты тегін береміз деген ұсыныс айттық. Олар Daqyn.online-ның мемлекеттік стандарттарға сай келетін-келмейтінін тексеріп көрді де, оң шешім шығарды, бірден оқушыларға ұсынылатын ресурстардың қатарына қосты. Халыққа осылай танылды, бізге бір жылдың ішінде 2,5 миллион адам тіркелді, бұл күтпеген жетістік еді. Осындай табысқа жетудегі басты ерекшелігім, жан-жақты зерделей келе, жылдам шешім қабылдайтынмын, сөзден іске тез көшетінім деп ойлаймын. Өзім бала кезден математика пәнін жақсы оқып, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың математика және компьютерлік модельдеу факультетін бітірдім. Атақты академик Асқар Жұмаділдаевтың шәкірті болдым. Ал математикаға жақын болу деген – ол логиканың мықтылығы. Сондықтан бізге шешім қабылдауда сол логикалық ойлау өте көп көмектеседі. Тез ойланып, есептей аламыз. Сонымен қатар адам жетістікке жетуде бір істі қорықпай бастау

көшпек, өткенде бір телеарнадағы сұхбатта «қазір көп компаниялар дипломына емес, әрекеттеріңе қарайды» депсің. Бұл біздің елде қаншалықты мүмкін нәрсесі?

– Иә, солай дегенім рас. Себебі қазір еліміздегі көптеген жоғары оқу орындарының дипломы мен білім сапасына қатысты күмән көп. Екеуі де атына заты сай болмаған соң дипломға қараудың қажеттілігі аз. Мәселен, шетелдің Кембридж оқу орнының дипломы болса әңгіме басқа. Осыдан келіп бүгінгі жұмыс беруші дипломның ысырып қойып, болашақ қызметкердің ниетіне, құндылықтарына, дағдыларына назар аударуға көшті. Әрекет деген – дағды, бойындағы жақсы дағдыларын дамытып жүрген адам өзінің еңбегін жақсы пұлдай алады. Адам әртүрлі бағытта даму үшін қосымша кітаптар, курстар оқып та жетіле береді. Міне, біз өзіміз де сондай адамдармен жұмыс істейміз, тәрбиелейміз, олардың табысты жұмыс істеуіне жағдай жасаймыз.

– Алдағы 5-10 жылда жоғары білім беру саласында көп өзгеріс болады депсің. Не өзгеруі мүмкін?

– Тіпті алдағы 2-3 жылдың ішінде көп нәрсесі өзгеруі мүмкін деп тұр. Себебі қазір жұмыс нарығында жұмыс берушілер тарапынан сұраныс көп, бірақ олардың талабына сай келетін жұмысшы аз. Өйткені универ-

ситеттер нарыққа керек нақты мамандарды дайындаумен айналыспай, өзінің бұрынғы қатып қалған позициясын ұстанып келе жатыр. 4 жыл оқу керек, кеңес өкіметінде сондай болған деп қақиып отыр. Дегенмен де қазір 2-3 жылдық университеттер де көбіне бастады. Колледждердегі оқу мерімінің өзі ұзақтау. Соның бәрін қысқартқанда ғана пайдалы және тез арада мамандар дайындап шығаруға болады. Болашақта дәрігер мен мұғалімді ғана университетте ұзақ оқыттыр етіп қалдырып, қалған мамандықтарды аз уақытта дайындау керек. Біз ғана емес, қазір бүкіл әлем соған келе жатыр. Google, Microsoft сияқты ірі компаниялар өз ішінде шағын университеттер ашып, адамдарды тек 3-6 ай оқытып, сертификат беріп жұмысқа ала беретін болған.

– Білім жүйесі мен еңбек нарығын құраушылар туралы да ойларыңды естідік. Олар кімдер?

– Білім саласы мен еңбек нарығын құрушылардың саны – тәрттеу, олар – жұмыс берушілер, ата-аналар мен балалар, оқу орындары және министрліктер. Оқыншы қарап, соның ішінде тек жұмыс берушілер ғана нарыққа сай бейімделіп отыр. Себебі олар жұмысқа мықты маман алығсы келеді, жоғарыда айтқандай, дипломына қарамай, адамның өз құндылықтарына қарай қызметке қабылдауға әзір. Қалған үшеуі өзгеріске дайын емес. Университеттер дрондарды басқару деген болашақтың мамандығын үйретпек түгіл, нарыққа бірнеше жыл бұрын кірген ақпараттық технологиялар саласына мамандар даярлау ісін алдып кете алмай тұр. Ал Білім және ғылым, Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрліктері оқу орындарының өзгеруіне іс-әрекет жасап отырған жоқ. Ата-аналар да балаларын нарықты зерттеп немесе баланың икеміне қарай емес, жағдайына, тұратын жеріне қарай мамандық таңдауға мәжбүрлейді.

– Көп оқушылар 11-сыныпқа келгенше кім болатынын таңдай алмай басы қатады. Бұған не себеп? Сонда бала кезден арман-мақсаты болмағаны ма? Әлде мектептегі білім мен тәрбие сапасы нашарлығынан ба?

– Мен оқыған кай мектепте де психолог кабинетінің бір ашық тұрғанын көрмеппін. Үнемі есігі тарс жабық тұра-

Жаз жайнатып, күн күлдіріп дегендей, оқушылардың жазғы демалыс күндері басталды. Мына қапырықта өз еріктері өздерінде, жұмыстағы ата-ананың телефон арқылы басқарылуымен ғана отырған балалардың бос уақыты қалай ұйымдастырылып жатыр дегенде ауыз толтырып айтатын шаралар жоқ емес. Жазғы лагерлер, қаладағы екі бірдей Оқушылар сарайында үйірмелер жұмыс істейді. Бірақ бәріне бірдей бұл игіліктер жетіп жатқан жоқ.

ҚАҢЫРАП НЕГЕ БОС ТҰРАДЫ?

uaisova.a@mail.ru

Айгүл УАЙСОВА

Осы ретте қаладағы мұражай, музей, театр секілді мәдениет ошақтары, тіпті қажет болған жағдайда, мешіттерді де осы іске тартуға болмады ма деген сұрақ тұрды. Осында ересек балаларға арналған қолөнер шеберханаларын жасап, белгілі суретшілер мен түрлі кәсіп иелері бір реттік болса да дәріс оқып, өнер әлеміне деген құлшынысын арттыруына сеп болар ма еді. Одан қалды қаңырап бос тұратын әулім-әулім спорт сарайларына ақысын төлемесе бала бара алмайды. Осындай орындарда да ақсыз секциялар ашып, әсіресе көпбалалы отбасылардың балаларына неге жағдай жасамасқа?..

Ал қаланың шеткі аймақтарында жағдай бұдан гөрі күрделілеу. Оқушылар құнара ат сабылтып қала орталығына өздiгiнен келе алмайды, ата-анасының да орталыққа тасуға ешқандай мүмкіндігі жоқ. Сол себепті бала үйінде, әрі кетсе есік алдында уақытын ойынмен өткізеді. Қазіргі інідет жағдайында балаларын ауылға жіберетіндердің де саны аз шығар. Ол жақта да баланы түзде аңдып отырған үйде тамағын жасап отырған адам болмаса, қараусыз тағы қалдыра алмайды.

Түсінікті нәрсесі, дін мен мемлекет арасы ашылған. Мектептерде діни білім берілмейді. Бірақ оқушылардың демалысында бос тұрған мешіттерді неге пайдаланбасқа?! Олардың өздері де жас шәкірттеріне Құран сабақтары оқытып жатқан болар, алайда баланың бәріне бірдей молда болу шарт емес. Бос ғимараттарды баланың икеміне қарай ойлап, қажетті үйірмелер ашып, тіпті әдеп пен дәстүр туралы айттып беретін мамандарды тартып арнайы сабақ жүргізсе, баланың өресінің өсуіне жақсы емес

не? Айталық, көрмеген, білмеген нәрсенің қиындығы болады. Осы күні жастар дін дегенде құлап түсіп, тез күйіп кетіп жатады. Ал жастайынан мешіттердің табалдырығын емің-еркін аттағанда ғана оны «табу» ретінде емес, қалыпты жағдай деп қабылдайды. Жасы келгенде жаңа әлемді ашқандай болмай, саналы түрде таңдау жасайды. Жасыратыны жоқ, жеткіншектер түгіл, мектеп бітірген бозбалалардың арасында да дәстүріміз бойынша «ассалау-мағалайкум» деп ауыз толтырып амандаса алмай, «саламатсыз ба» деп сызылып тұратындыр жетеді. Ал жазғы күндері дәстүрге баулитын, қазақы болмысына түзету енгізетін сабақтарға көргені бар ақсақалдарды тартып жатса қандай жақсы! Олардың әңгімесін тыңдап қана қоймай, ең алдымен үлкендердің алдында құрақ ұшып амандасуды үйреніп, баланың өзін жігіт сезінуіне көмегі болар еді. Жасыратыны жоқ, көптеген ұлдар әкесіз отбасында өсіп жатыр.

Мешіт деп неге байланысты отырғанымыздың себебін түсіндірейік. Осыдан тура бір жыл бұрынғы мәлімет бойынша еліміз бойынша 2678 мешіт бар екен. Одан бері де біршама мешітті құмбезді көтерілгені – белгілі жайт. Жақында әлеуметтік желіде жуз атыраулықтар бір мешіттен келетінін айтып, тағы да 25 шақты мешіт салынады деген ақпарат желіп өтті. Рас-өтірігін білмейміз, әрине, алайда осыншама мешіттер халыққа қызметін барынша толықтырып, асын кенейтсе, балаларға да саясы болар еді. Басқа орталықтардан айырмасы мешіттердің орналасқан жеріндегі жамағатын жұрағатымен қоса қамтуына мүмкіндігі бар. Мешіт демекші, осыдан бірнеше жыл бұрын Меккеге барғанымызда біз тоқтаған жердегі мешітте босқындардың тұрып жатқанын көрдім. Біз намаз оқығанда, еңбектеген балалары жанымызда жүрді.

– Айбек, сен орта білім беру саласында 2017 жылдан бастап-ақ онлайн-сабақ беру қызметін бастаған елдегі алғашқы жас кәсіпкерлердің бірісің. Былтыр пандемия басталып, қашықтан оқуға көшкілі бері Қазақстандағы Білім және ғылым министрлігіне көмек ретінде Daqyn.online платформасын оқушыларға тегін ұсындың. Өзіңде «Пандемияның нәтижесінде миллионер болды» деген жылды сөздер де айтылды. Тың салаларға нар тәуекел деп кірісіп кету және осындай табысқа жету үшін адамға қандай қасиет керек және қандай жолдардан өту қажет?

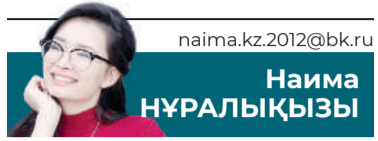
– Менің бұл істі бастауыма ауылда білікті педагогтардың жетіспеушілігі әсер етті. Жалпы мықты мұғалім ауылда да, қалада да аз. Бірақ ауылға көбірек керек. Өзім 6-сыныпты бітіргеннен

үшін мида «рамка» болмау керек. Екінші шешім қабылдай алу қажет, ол деген – жауапкершілікті өз мойнына алу деген сөз.

– Елімізде осындай тағы қандай платформалар бар? Олардан айырмашылығы қандай? Daqyn.online – бұл барлық пәнінен қосымша білім беру платформасы ма, әлде толықтай мектеп бағдарламасын қамти ма?

– Карантинге дейін олардың саны үшеу болса, қазір жиырма шақты. Негізі, бүгінде нарықты қамтып отырған басты үш жоба бар. Олар – Kundelik.kz, Bilimland.kz, үшіншісі – біз. Біздің ерекшелігіміз – бейімдейтін білім беру, оқыту барысында жарыстар, ойындар өткізу арқылы қызықтыру. Сондай-ақ қосымша білім беріп, шетелге оқуға түсуге арналған курстар өткіземіз, музыка, робототехника саласы және мектеп бағдарламасы бойынша білімді толық қамтимыз. Шетелде мұндай тәжірибе көп. Платформада 400-ге жуық адам жұмыс істесе, соның ішінде 90 адам бас кеңселе, қалғандары өңірлерде еңбек етеді. Платформа карантинге дейін жасалған, карантин біткеннен кейін де тоқтамайды. Онлайн-білім пайдасы екенін біліп алғандар әрі қарай жалғастыра берері анық. Жалпы болашақта онлайн-білім мен қызмет түрлері қарқынды дамиды. Өйткені бұл – уақыт пен қаржыны үнемдей отыра сапалы білім алу жолы. Ал бұл тиімділіктер қазіргі нарық заманының адамына қатты ұнайды.

– Енді басты тақырыпқа

naïma.kz.2012@bk.ru

Наïма НУРАЛЫҚЫЗЫ

КӨПШІЛІГІ ШЕТЕЛДЕ ТЫНЫҒАДЫ

Нт.kz туристік агенттігінің директоры Максим Банни шетелде тынығуды таңдайтын қазақстандықтардың көбейгенін айтып, биыл бірқатар танымал елдерге тур бағасы арзандағанын жеткізді.

– Қазіргі уақытта қазақстандықтар арасында ең танымал орын – Мысыр. Жыл басынан бері Шарм-эль-Шейхке – 2000, Дубайға, Рас-эль-Хаймаға 1500 тур сатылды. Бүгінде Біріккен Араб Әмірлігінде ауа температурасының аса жоғары болуына байланысты сұраныс төмендейді, сондықтан 6 күндік жолдама құны 90 мың теңгеден басталады. Ал Мысырда 11 күндік демалыс орта есеппен 190 мың теңге тұрады. Бұл бағаға қонақүйден орны, ыстық тамақ, трансфер мен медициналық сақтандыру кіреді. Сонымен қатар Нұр-Сұлтаннан Черногорияға бағытталған 7 күндік жолдама құны 220000 теңге болады, ал елорда мен Алматыдан Түркияға 6 күндік жолдама тек өзіңізге 250000 теңгенің шамасында болып тұр. БАӘ-ге сапарлағыңыз келсе, Алматы мен Нұр-Сұлтан қалаларынан қатынасыз, 6 күндік жолдама тек өзіңізге 165 мың теңгеден басталады.

Ішкі туризмге тоқталайық. Туристік компанияның көмегіне жүгінсеңіз, Балхаштағы үш күндік демалыс – 40000 теңге, ал екі күнге 32 мыңнан түседі. Бұған жол шығыны, қонақүй, үш мезгіл тамақ, түрлі ойындар мен Бекбау атаға саяхат кіреді. Сонымен қатар сіздің жаныңызда қалағаныңызша суретке түсіретін кәсіби фотограф пен жолсерік болады. Шымкент пен Түркістанға саяхаттағыңыз келсе, жолдамалар құны 3 күнге – 40000, ал екі күнге 30 мың теңгеге шығады. Бұған 4 жұлдызды қонақүйден орны, 3 мезгіл ыстық тамақ, Ақмешіт үңгірі, Домалақ ана, Арыстан баб кесенелері, Қожа Ахмед Ясауи мемориалдық кешені, Таухар ана кесенесі, Ақсу каньоны мен «Керуен сарайға» сапар кіреді. Ескеретін жайт, басқа қаладан онтүстік өңірге бару үшін билет шығынын өзіңіз көтересіз. Елордадан Баянауылға барам десеңіз, 1 күнге – 13000, ал 2 күнге – 30000 теңге. Зерендіге бір күндік жолдама бағасы – 10000 теңге, туристерді астанадан бір уақытта автобуспен алып кетіп, түнде қайта қалаға жеткізіп салады. Бұл бағаға ыстық шай мен тәттілер, ойындар, кәсіби фотографтың қызметі кіреді.

ЖОЛДАН ГӨРІ ЖАТЫН ОРЫН ҚЫМБАТ

Бағаларын бағамдасақ, Нұр-Сұлтаннан Мысырға 6 күндік тур бағасы екі адамға – 572000 теңге, ал Грузияға 10 күндік демалыс бір адамға – 145500 теңге. Бұл бағаға ұшақ билеттері, қонақүйден орны, ыстық тамақ, трансфер мен медициналық сақтандыру кіреді. Сонымен қатар Нұр-Сұлтаннан Черногорияға бағытталған 7 күндік жолдама құны 220000 теңге болады, ал елорда мен Алматыдан Түркияға 6 күндік жолдама тек өзіңізге 250000 теңгенің шамасында болып тұр. БАӘ-ге сапарлағыңыз келсе, Алматы мен Нұр-Сұлтан қалаларынан қатынасыз, 6 күндік жолдама тек өзіңізге 165 мың теңгеден басталады.

Ішкі туризмге тоқталайық. Туристік компанияның көмегіне жүгінсеңіз, Балхаштағы үш күндік демалыс – 40000 теңге, ал екі күнге 32 мыңнан түседі. Бұған жол шығыны, қонақүй, үш мезгіл тамақ, түрлі ойындар мен Бекбау атаға саяхат кіреді. Сонымен қатар сіздің жаныңызда қалағаныңызша суретке түсіретін кәсіби фотограф пен жолсерік болады. Шымкент пен Түркістанға саяхаттағыңыз келсе, жолдамалар құны 3 күнге – 40000, ал екі күнге 30 мың теңгеге шығады. Бұған 4 жұлдызды қонақүйден орны, 3 мезгіл ыстық тамақ, Ақмешіт үңгірі, Домалақ ана, Арыстан баб кесенелері, Қожа Ахмед Ясауи мемориалдық кешені, Таухар ана кесенесі, Ақсу каньоны мен «Керуен сарайға» сапар кіреді. Ескеретін жайт, басқа қаладан онтүстік өңірге бару үшін билет шығынын өзіңіз көтересіз. Елордадан Баянауылға барам десеңіз, 1 күнге – 13000, ал 2 күнге – 30000 теңге. Зерендіге бір күндік жолдама бағасы – 10000 теңге, туристерді астанадан бір уақытта автобуспен алып кетіп, түнде қайта қалаға жеткізіп салады. Бұл бағаға ыстық шай мен тәттілер, ойындар, кәсіби фотографтың қызметі кіреді.

Түркістандағы қонақүйлердің бағасы ұшып тұр, турдан түнеуің қымбат дейді жақында «Керуен сарайға» сапарлап келген Асылмұрат Бекжігітова.

– Ең арзаны – күніне 21000 теңге. Кей қонақүйлердің бір түндік бағасы 60000, 80000 теңге болып тұр. «Керуен сарайдағы» отельде – 30 мың теңге. Алайда сервис пен баға сай келмейді, кәсіпкерлер Түркістан облысы болды деп, ашкөздікпен бағаны шарықтатуда. Турдан түнеуің қымбат, іздеп жүріп бір түнге 6 мың теңге алатынын тауып алдым. Дегенмен танымал қонақүйлерге барсаң, екі орын үшін 355 мың теңге сұрайды. Шетелдерге де шығып жүрмін ғой, бірақ мұндай бағаны еш жерден көрген жоқпын, – деді ол.

ЕЛ ІШІНЕ ДЕ СҰРАНЫС БАР

Өткен жылы 8 миллионға жуық қазақстандық отандық туризмді таңдаған, бұл бір жыл бұрынғы көрсеткішпен салыстырғанда 6,9 пайызға аз. Дегенмен Global.go туристік фирмасының негізін қалаушы Мақсат Алтынбеков індет келгені ішкі туризмге сұраныс артқанын, жағдай әлі оңала қоймайды дейді. – Индеттен кейін ел ішінде тынығуды таңдайтындар көбейді. Дегенмен халық тауға шығамыз деп барады, алайда көп жерлерде

ҚАЗАҚСТАНДЫҚТАР ҚАЙДА ДЕМАЛАДЫ?

Шарын шатқалында орын алған қайғылы оқиға отандық туризмнің бағасы қымбат, жолы жаман, қызмет көрсету сапасы төмен дегенге беретін тізімге қауіпсіздіктің қадағаланбайтынын қосып берді. Экскурсия барысында адам өлімі болды. Сел болмағанда жыл – он екі ай жүздеген турист баратын танымал нысанда сақтық шараларының сақталмайтынын ешкім ескермес пе еді... Бір жыл бойы жүріс-тұрысы әбден шектелген, санасын үрей билеген жұрт биыл қайда барып шаршағанын басады? COVID-19 келгені туризм саласы тұйыққа тірелді. Жаз болса шетел асатын қазақстандықтар қалаған еліне кете алмады. Тур бағасы артып, туристерге қойылар талап күшейді. Есесіне ішкі туризмнің жандануына жол ашылды. Ендігі мәселе – еліміздегі саяхат дамудың даңғыл жолын табу ма? Жалпы отандық туризмнің тағы қандай күрмеулі тұстары бар? Бурабайға барғандар неге ашуға булығып қайтты? Зерттеп көрдік.

ИНФРАҚҰРЫЛЫМНЫҢ ХАЛІ МҮШКІЛ

Astana Travel туркомпаниясының гид-нұсқаушысы Бақдәулет Ергали демалыс аймақтарының 90 пайызында инфрақұрылымның халі мүшкіл деп отыр.

– Біріншіден, демалыс аймақтарының 90 пайызында жол нашар. Екіншіден, қонақүйлерде, дүкендердегі азық-түлік бағасы қымбат. Сонымен қатар гидтердің ағылшын тілін білмеуі де кедергі болып отыр. Өйткені шетелден туристер келеді, бірақ оларға керемет жерлеріміздің ерекшеліктерін айтып, түсіндіріп беретін гид немесе тактишанада жазылып тұратын ақпарат жоқтың қасы, – деді ол.

САЛАДА ОҢ ӨЗГЕРІС КЕМ

Дағдарыстың жаңа мүмкіндіктерге алу ашытынын ескерсек, кәсіпкерлер мен инвесторлар жұмысы жанданады деген Kazakh Tourism ұлттық компаниясының баспасөз хатшысы Ернұр Кенжебеков салань оңалатынына уәде берді.

– Үкімет қонақүйлер мен жол бойындағы сервис объектілерін салу бойынша шығынның 10 пайызын, сондай-ақ туристік көліктерді сатып алуға, тау шаңғысы курорттары үшін техника мен жабдықтарды сатып алуға шығынның 25 пайызын өтеуді көздеп отыр. Оған қоса, отандық туроператорлар шетелдік туристерді елімізге кем дегенде 4 күнге шақырған жағдайда арқайсысының 15 мың теңге көлеміндегі шығынын қайтару қарастырылған, – деді баспасөз хатшысы.

Al Palm Travel турагенттігінің жетекшісі Асқар Ақтілеу ішкі туризмдесе Қарқаралыға барып, тамақтанатын орын таппай қиналғаны, Сарайшыққа жету үшін жол билетін тәуір таксиді іздеп әлек болғаны есіне түсетінін жеткізді.

– Қыстығуни Қарқаралыға бардық. Көлік, жеткеннен кейін жататын жер, тамақтанатын орын табу қиын болды. Ақшамыз бола тұра, аш қалдық. Себебі дүкен жоқтың қасы. Содан бері Қарқаралыдан көңілім қалды. Тағы бір жолы Атыраудағы Сарайшыққа ат басын бұрдық. Қарапайым, Атыраудан Сарайшыққа баратын такси табылмады, табылса жолды жөнді білмейді. Өзіміз картаға қарап отырып өрең жеттік. Үшінші, Бозжыраға барғанда туристер үшін ешбір жағдай жасалмағанына көзім жетті. Қарапайым, қауіпсіздік қадағаланбайды. Тауға шыққанда аса сақ болмасаң, құлап кетуің әбден мүмкін, – деді ол.

ҚАУІПСІЗДІКТІ КІМ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТЕДІ?

Бодрумды араласаңыз, көшеде кезіккен екі адамның бірі турист екеніне көзіңіз жетеді. Себебі жолы тегіс, теңіз жағалауында суға түсіп, күнге қыздырынуға жақсы мүмкіндіктер қарастырылған. Әрине, туристер үшін мұндай жағдай тек Бодрумға ғана емес, бүкіл Түркия еліне тән артықшылық деуге болады.

– Түркияның бюджетіне негізгі кіріс осы туризм саласынан түседі. Түркияда кез келген тынығу орындарынан қауіпсіздік қағидалары жазылған тақтайшаларды кездестіресіз. Бізде ондайды ешбірін көрмейсің. Біз шетелге шықсақ, ғұмырымызды туристік компания сақтандырып береді. Ал елімізде Түркістанда, Шарын шатқалында орын алған қайғылы оқиғалар осы жайдың бетін ашты. Кім қай жерге демалуға кетіп, кім ұйымдастырып жатыр, ешбірі қадағаланып жатқан жоқ. Түркияда гид болу үшін университетте кемі 5 жыл оқу керек, жұмыс тәжірибесінің болуы міндетті. Өз басым Баянауылға баруды жоспарлап отырмын, десе де қорқыныш бар, – деді Асқар.

ЕЛДЕ ДЕМАЛСАҢ – ЖЕНІЛДІК БАР

2020 жылы еліміздегі қонақүйлерге, демалыс орындарына 250 мыңнан аса шетел азаматы тоқтаған. Kazakh Tourism ұлттық компаниясының баспасөз хатшысы Ернұр Кенжебеков 2021 жылы елімізге келетін шетелдік туристердің саны 6000-ға жетуі ықтимал деп отыр. – Ішкі туризм бойынша курортты аймақтарда туристер санының артқаны байқалады. Курортты аймақтарда демалатын орындар саны 35 пайызға артып, демалушылар саны 1,68 млн болған. Сондай-ақ Қазақстан ЕАЭО аумағында «COVID-19-сыз саяхат» қосымшасына маусымның соңында қосылады деген ақпарат бар. Бұл өңіраралық туризмді дамытуға ықпал етеді, – деді Е.Кенжебеков.

Kazakh Tourism ұлттық компаниясының дерегіне, 2022 жылы Kids Go Free бағдарламасы іске қосылады. Ол бойынша 1 ересек адаммен бірге 2-14 жас аралығында екі бала тегін ұша алады. Мұндай жеңілдік жол шығынын 30 пайызға азайтуға мүмкіндік береді.

ЖАСЫБАЙ ЖАҒАСЫ ЖАҚСАРА МА?

– Жасыбайдың жағасы көңіл көншітпейді. Халық ішкен-жегенінің қалдығын қайда төгерін білмей сандалады. Алайда қоқыс салатын жәшік жоқ емес, бар. Қоқысты тазалап, төгіп жүрген жан жоқ. Жақында отбасымызбен Алакөлге бардық. Ахсаналарынан тамақтандық, алайда тазалықтың сақталмайтыны төбетімізді қашырды. Ішіп отырған асының шыбын-шіркейдің түсіп кетпегеніне ешкім кепілдік бермейді, – деді қала тұрғыны Зарина Дәулетова.

Al Limon.kz туристік операторының директоры Алмас Маратұлы болса, керісінше, ұлттық парктерге, демалыс орындарына қоқыс жәшіктерінің қажеттілігі шамалы деген пікірде.

– Меніңше, ұлттық парктерге қоқыс тастайтын жәшіктерді көптеп қоюдың қажеті жоқ. Себебі адам көп келеді, ол жәшіктер толады. Жел болады, ол қоқыстар ұшып, бүкіл аумақты ластайды. Келген адам өз қоқысын өзімен алып кеткен жағдайда ғана біз бұл мәселені шеше аламыз, – деді ол.

БУРАБАЙДЫҢ БАҒАСЫ БУРАДАЙ

Журналист Аида Өмірзақ биыл Мысырға саяхаттап келіпті. Сонымен қатар екі күнге Бурабайға да барған. Айтуынша, отандық туризмді таңдағысы жоқ, оған себеп – турдың қымбаттығы мен сапаның жоқтығы.

– Биыл 10 күнге 256 мың теңгеге Мысырға тур сатып алдым. Көңілімнен шықты, ол жақта азық-түлік, киімдер де арзан екен. Мен төртжүздік қонақүйде түнедім, соның өзінде тазалық сақталмайды екен. Дегенмен отандық туризмнен гөрі шетелде тынығуды таңдаймын. Себебі бізде баратын, көретін жерлер көп болғанмен, қымбат. 28 мың теңгеге Каирге бардым, Қызыл теңізге түстім. Танымал мейрамханасынан тамақтанып, мешітке бас сұқтым, қаланы араладым. Ал бұл ақшаға Бурабайда екі күн ғана демала аламын әрі ерекше әсер сыйламайды, – деді ол.

Блогер Альбина Бектенова жақында Бурабайға барып, тынығудың орнына өкініп қайтқанын желіге жар сала жазды. Айтуынша, жай ғана қонақүйге кіріп, бөлме алу үшін кіреберістегі күзетші әр адамнан 10 мың теңге талап еткен.

– Бурабайға достарымызбен бірге бардық, қонақүйдің маңына тоқтадық, ал енді бөлме алайын десек, ішкі кіргізбейді. Кіреберісте күзетшілер жай ғана ішке кіру үшін әрқайсымыздан 10000 теңгеден талап етті. Қонақүйдің жаңа заңы солай екен. Біз бұған дейін 100-ге жуық елде болғанбыз, біреуінде мұндай бассыздықты көрмедік. Қазақстандесең өзіңе тиеді, осылай кете берсе, отандық туризм ешқашан дамымайды, – деп жазба қалдырды ол.

Бұл пікірмен белсенді Нұрымжан Жұмағазиев та келіседі. Өткен жексенде ғана барып келген ол Бурабайда ыстық су жоқ деп налыды:

– Демалыс күндері Бурабайға барып тұрамын. Бірақ бұл жерден ыстық су табу қиын. Қарапайым халық құлайын деп тұрған дүңгіршектерді жалдап жатады. Одан палаткада жатқан әлдеқайда артық.

100-ден АСА ШАРА ЖОСПАРЛАНҒАН

Ел Тәуелсіздігінің 30 жылдығы аясында туризм саласында республикалық және өңірлік деңгейде 100-ден астам іс-шара ұйымдастыру жоспарланған. Бұл туралы Мәдениет және спорт министрі Ақтоты Райымқұлованың халық

алдындағы есептік кездесуінде мәлімдеген болатын.

– Маусым-қыркүйек айларында Алматы қаласының туристік орындарында қолөнершілердің қатысуымен «Ұлы дала мұрасы» жәрмеңкесін өткізу жоспарланып отыр. Сонымен қатар ұлттық тағамдар мен Қазақстан халықтарының тағамдарын танымал ету мақсатында Kok bazar fest, Ақтөбе облысында «Көшпенділер мұрасы», Шығыс Қазақстан облысында Bıqtıgma fest сияқты әр өңірге тән фестивалдерін ұйымдастыру көзделген. Этнотуризмді дамыту мақсатында маусымның соңына дейін Қарағанды облысының Ұлытау ауданында «Жошы хан» тарихи-мәдени кешенін ашу, шілде айында Шығыс Қазақстан облысында «Абай жолымен» ақпараттық туры және тағы басқа іс-шаралар өткізіледі, – деді ведомство басшысы.

Сонымен қатар Тәуелсіздіктің 30 жылдығына орай елдің бірегей тарихи-мәдени және табиғи көрікті жерлерін қамтитын 30 жаңа трансұлттық және өңірлік туристік өнімдерді әзірлеу бойынша жоба іске асады. Сонымен қатар Ақтау курорттық аймағында парк, гольф алаңы, сауда орталығы, қонақүйлер салу мен Маңғыстау облысындағы көпфункционалды емдеу-сабынғыту кешенінің құрылысы жоспарланған.

ҚАШАҢҒЫ КҮРКЕДЕ ТҮНЕЙМІЗ?

Қала тұрғыны Ғалия Мұханбет Ташкент пен Самарқандты екі күн аралап, аса бір тамсанатын дүние таппағанмен, өзбектердің турист тартудағы тәсілдеріне тәнті болып қайтыпты.

– Өзбекстанға бар-жоғы 30 мың теңгеге демалып қайттым. Бір күн Ташкентте, екінші күні Самарқандта болдық. Ташкент – ескі қала, Самарқанд та солай, аса бір алып бара жатқан кереметі жоқ. Тарихи орындарына, кесенелеріне кіру бізге 3000 теңге болса, өздерінің адамдарына 300 теңгеден екен. Сол жағы ұнады, өзбектер сырттан келетін туристер арқылы қазынаны толтыруға басымдық беріп отыр. Туристердің көңілін табады, елінің жаманын жасырып, жақсылығын асырып айтады. Бәрі арзан, таза, тамағы дәмді. Мен өзбекше білетінімді пайдаланып әбден саудаластым. Нәтижесінде біраз заттарды екі есе төмен бағада сатып алдым, – деді ол.

Сонымен қатар Ғалия биыл 25 мың теңгеге Бурабайға саяхаттағанын айтып қалды. Алайда табиғат аясында тынығам деп барып масаға таланып, аяқ-қолы ағаш-бұталарға жырылып, әбден шаршап қайтыпты.

– Қонақүй қызметкерлері ісіне салғырт қарады. Отандық туризмді дамыту үшін осы салаға жаны аштыны, табиғатты жақсы көретін адамдар қажет. Келесі – креатив керек. Мәселен, судың бетіне мейрамхана тұрғызса болды ғой. Су бетінде, таза ауада отырып тамақ ішуді ұйымдастырса, бәрі барушы еді. Әйтпесе қайыққа отырып алып Оқжетпеске барады жұрт, оның несі қызық? Адам ақшаны ғана емес, табиғаттың таңғажайып көрінісін басқалармен бөлісуді қаласа, бұл сала оңалады. Сонымен қатар Йордания шөліндегі ерекше қонақүйлер қазір танымалдыққа ие болып жатыр. Бізгеді Бозжыраға неге сондай ерекше мейрамхана я қонақүйлер тұрғызбасқа? – деді ол.

Palm Travel турагенттігінің жетекшісі директоры Асқар Ақтілеу де бұл пікірмен келісіп отыр. Табиғаты ерекше жерге қонақүй сала бастаса, халық, белсенділер табиғатты бүлдіреді деп қарсы шығады, ал жөнді қонақүй болмаса, шетелден туристер қайтып келгені деді ол.

«Әлеуметтік желілерде Бозжыраға қонақүй салуды деп назарымыз біз үйшіктерге барамыз, шетелдік туристерді тарту үшін оған лайықты қонақүйлер болу керек қой. Ал бізде халыққа түсіндіру жұмыстары жүргізілмейді, сондықтан білмей жатып қарсы шығады. Ал инвесторлар келуге жүресінеді. Содан ішкі туризм тұралап тұр» дейді ол.

P.S: Қорытындысында Анкараға барасыз ба, әлде ауылдағы демалысты таңдайсыз ба – өз еркіңізде. Бастысы, қайда шығам десеңіз де коронавирусты жоғын дәлелдейтін ПТР-тесттің қажет. Сонымен қатар елімізде әуежайға келген жолаушы Ashyq жүйесі арқылы өзінің коронавирусты жұқтырмауға қатысты статусты анықтап, рұқсаты болса ғана ұшаққа отыра алады. Грузия, Черногория мен Хорватия біздің вакцина паспорты бар туристерді ПТР-тестсіз қабылдайды, ал қалған елдерге барарда вакцинаңыз болса да ПТР-тест тапсырасыз.

НҰР-СҰЛТАН ҚАЛАСЫ МӘСЛИХАТЫНЫҢ ШЕШІМІ
Нұр-Сұлтан қаласы 04.06.2021 №46/6-VII

НҰР-СҰЛТАН ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ ҚАУЛЫСЫ ЖӘНЕ МӘСЛИХАТЫНЫҢ ШЕШІМІ

Нұр-Сұлтан қаласы	04.06.2021	№511-1977
	04.06.2021	№44/6-VII

Нұр-Сұлтан қаласының кейбір білім беру және мәдениет ұйымдарына атау беру туралы

«Қазақстан Республикасының әкімшілік-аумақтық құрылысы туралы» 1993 жылғы 8 желтоқсандағы Қазақстан Республикасы Заңы 13-бабының 4) тармақшасына, «Қазақстан Республикасының аумағындағы әуесжайларға, порттарға, теміржол вокзалдарына, теміржол стансаларына, метрополитен стансаларына, автовокзалдарға, автостансаларға, физикалық-географиялық және мемлекет меншігіндегі басқа да объектілерге атау беру, сондай-ақ оларды қайта атау, олардың атауларының транскрипциясын нақтылау мен өзгерту және мемлекеттік заңды тұлғаларға, мемлекет қатысатын заңды тұлғаларға жеке адамдардың есімін беру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1996 жылғы 5 наурыздағы № 281 қаулысына сәйкес Нұр-Сұлтан қаласының әкімдігі **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ** және Нұр-Сұлтан қаласының мәслихаты **ШЕШТІ**:

1. Нұр-Сұлтан қаласының мынадай білім беру және мәдениет ұйымдарына:

1) Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің «№ 54 мектеп-лицей» шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік коммуналдық кәсіпорнына Ақселеу Сейдімбектің есімін;

2) Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің «№ 86 мектеп-гимназия» коммуналдық мемлекеттік мекемесіне Мұхтар Әуезовтың есімін;

3) Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің «Мемлекеттік академиялық филармония» мемлекеттік коммуналдық қазыналық кәсіпорнына Еркеғали Рахмадиевтің есімін беру жөніндегі ұсыныстар мақұлданды.

2. Осы бйрлескен Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің қаулысы және Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының шешімі Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіпте Қазақстан Республикасы Үкіметінің жанындағы Республикалық ономастикалық комиссиясының қарауына енгізілсін.

Нұр-Сұлтан қаласының әкімі	А. Көлгінов
Нұр-Сұлтан қаласы мәслихаты сессиясының төрағасы	Н. Көпешов
Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының хатшысы	Е. Каналимов

НҰР-СҰЛТАН ҚАЛАСЫ МӘСЛИХАТЫНЫҢ ШЕШІМІ
Нұр-Сұлтан қаласы 04.06.2021 №45/6-VII

Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің жанындағы Нұр-Сұлтан қаласының терроризмге қарсы комиссиясының құрамы туралы

Қазақстан Республикасының «Терроризмге қарсы іс-қимыл туралы» 1999 жылғы 13 шілдедегі, «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» 2001 жылғы 23 қаңтардағы Қазақстан Республикасының заңдырына, «Терроризмге қарсы комиссиялар туралы үлгілік ережені бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2013 жылғы 24 маусымдағы №589 Жарлығына сәйкес, мемлекеттік органдар мен жергілікті өзін-өзі басқару органдарының терроризм профилактикасы, терроризмнің зардаптарын барынша азайту және (немесе) жою жөніндегі қызметін үйлестіруді қамтамасыз ету, сондай-ақ кадрлық өзгерістерге байланысты Нұр-Сұлтан қаласының мәслихаты **ШЕШТІ**:

1. Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің жанындағы Нұр-Сұлтан

қаласының терроризмге қарсы комиссиясының құрамы осы шешімнің қосымшасына сәйкес бекітілсін.

2. Астана қаласы мәслихатының 2018 жылғы 24 мамырдағы № 268/32-VI «Астана қаласы әкімдігінің жанындағы Астана қаласының Терроризмге қарсы комиссиясының құрамы туралы» шешімі жойылсын.

Нұр-Сұлтан қаласы мәслихаты сессиясының төрағасы	Н. Көпешов
Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының хатшысы	Е. Каналимов

Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының 2021 жылғы 4 маусымдағы № 45/6-VII шешіміне қосымша

Нұр-Сұлтан қаласының әкімдігі жанындағы Нұр-Сұлтан қаласының терроризмге қарсы комиссиясының құрамы

Көлгінов Алтай Сейдірұлы – Нұр-Сұлтан қаласының әкімі, төраға

Төлеуов Асхат Қалмағамбетұлы – «Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитетінің Нұр-Сұлтан қаласы бойынша департаменті» мемлекеттік мекемесінің бастығы, төрағаның орынбасары (келісім бойынша)

Қуатбеков Шыңғыс Жеңісұлы – «Нұр-Сұлтан қаласы әкімінің аппараты» мемлекеттік мекемесі құқық қорғау органдарымен және терроризмге қарсы комиссиясымен жұмыс бөлімінің бастығы – әкімнің көмекшісі (режим бойынша), хатшы

Әмрин Асқар Кеменгерұлы – Нұр-Сұлтан қаласы әкімінің орынбасары

Бектұрова Малика Ерланқызы – Нұр-Сұлтан қаласы әкімінің орынбасары

Қизатов Еркем Әнуарбекұлы – Нұр-Сұлтан қаласы әкімінің орынбасары

Мәкен Бақтияр Мәкенұлы – Нұр-Сұлтан қаласы әкімінің орынбасары

Нұрқенов Нұрлан Жаңбыршыұлы – Нұр-Сұлтан қаласы әкімінің орынбасары

Солтағамбетов Нұрлан Қожахметұлы – Нұр-Сұлтан қаласы әкімінің орынбасары

Исақұлов Рахымжан Ержанұлы – «Нұр-Сұлтан қаласы әкімі аппараты» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Есполов Бектенбай Тілектесұлы – Нұр-Сұлтан қаласы «Алматы» ауданының әкімі

Нұрсағатов Нұрбол Төлегенұлы – Нұр-Сұлтан қаласы «Байқоңыр» ауданының әкімі

Жақенов Берік Оралұлы – Нұр-Сұлтан қаласы «Есіл» ауданының әкімі

Байқен Есет Берікұлы – Нұр-Сұлтан қаласы «Сарыарқа» ауданының әкімі

Әлімжанов Нұрлан Баянғалиұлы – Нұр-Сұлтан қаласының Мәдениет басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Әлмұханов Нұрдаулет Иманалиұлы – «Нұр-Сұлтан қаласының Дін істері жөніндегі басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Бабамұратов Дәурен Әбүтәліұлы – «Нұр-Сұлтан қаласының Ішкі саясат басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Бекмырзаев Ерлан Орынбасарұлы – «Нұр-Сұлтан қаласының Инвестициялар және кәсіпкерлікті дамыту басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Досқұлов Дәулет Боранбайұлы – «Нұр-Сұлтан қаласының Қалалық орта сапасы және бақылау басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Ерғалиев Самат Серікқанұлы – «Нұр-Сұлтан қаласының Дене шынықтыру және спорт басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Жанғасқанов Әрсен Есенгелдіұлы – «Нұр-Сұлтан қаласының Құрылыс басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Жұмаев Әліби Арыстанғалиұлы – «Нұр-Сұлтан қаласының Қаржы басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Қамбаров Қайрат Тельманұлы – «Нұр-Сұлтан қаласының Жастар саясаты мәселелері басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Қасабек Ботагөз Әбдіхамитқызы – «Нұр-Сұлтан қаласының Цифрландыру және мемлекеттік қызметтер басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Құлшев Төлеген Базарбайұлы – «Нұр-Сұлтан қаласының Отын-энергетикалық кешені және коммуналдық шаруашылық басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Қышқашбаев Тілеуғали Өшірбекұлы – «Нұр-Сұлтан қаласының Тілдерді дамыту және архив ісі басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Қожабаева Әлия Төлеутайқызы – «Нұр-Сұлтан қаласының Қоршаған ортаны қорғау және табиғаты пайдалану басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Маңқараев Қайсар Әзірұлы – «Нұр-Сұлтан қаласының Экономика және бюджеттік жоспарлау басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Мұратов Тимур Мұратұлы – «Нұр-Сұлтан қаласының Қоғамдық денсаулық сақтау басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Нургожина Сауле Ордабайқызы – «Нұр-Сұлтан қаласының Жұмыспен қамту және әлеуметтік қорғау басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Өтебаев Еркін Кенжебайұлы – «Нұр-Сұлтан қаласының Активтер және мемлекеттік сатып алу басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Саипов Әнуар Әбдіразақұлы – «Нұр-Сұлтан қаласының Тұрғын үй және тұрғын үй инспекциясы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Сапарбаев Жансұлтан Бердібекұлы – «Нұр-Сұлтан қаласының Көлік және жол-көлік инфрақұрылымын дамыту басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Сейсенбай Шәкәрім Толыбайұлы – «Нұр-Сұлтан қаласының Білім басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Уранқас Нұрлан Тельманұлы – «Нұр-Сұлтан қаласының Саулет, қала құрылысы және жер қатынастары басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Бешев Руслан Камелханұлы – «Нұр-Сұлтан қаласы әкімінің аппараты» мемлекеттік мекемесі жұмылдыру дайындығы және аумақтық қорғаныс бөлімінің бастығы

Ақылжанов Ернат Кенжеханұлы – «Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі Қылмыстық-атқару жүйесі комитетінің Нұр-Сұлтан қаласы бойынша қылмыстық-атқару жүйесі департаменті» республикалық мемлекеттік мекемесінің бастығы (келісім бойынша)

Бабаев Батырбек Бахридинұлы – «Нұр-Сұлтан қаласының Мамандандырылған күзет қызметі басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы (келісім бойынша)

Базарбаев Қуанар Бекенұлы – «Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігі Нұр-Сұлтан қаласының Төтенше жағдайлар департаменті» мемлекеттік мекемесінің бастығы (келісім бойынша)

Бейсенова Сархат Сағынтайқызы – «Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі Санитарлық-эпидемиологиялық қадағалау комитетінің Нұр-Сұлтан қаласы бойынша санитарлық-эпидемиологиялық бақылау департаменті» республикалық мемлекеттік мекемесінің бастығы

Бекиев Оңал Ботайұлы – «Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің Көліктегі полиция департаменті» республикалық мемлекеттік мекемесінің бастығы (келісім бойынша)

Берікполов Мұрат Николайұлы – «Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігі Нұр-Сұлтан қаласының қорғаныс істері жөніндегі департаменті» республикалық мемлекеттік мекемесінің бастығы (келісім бойынша)

Исақов Құлмұханбет Мырзахметұлы – «Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Мемлекеттік кірістер комитетінің Нұр-Сұлтан қаласы бойынша Мемлекеттік кірістер департаменті» мемлекеттік мекемесінің бастығы (келісім бойынша)

Қабдолла Шыңғыс Қайыпұлы – «Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің департаменті» республикалық мемлекеттік мекемесінің бастығы (келісім бойынша)

Қазантаев Дәурен Ганибекұлы – «Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігі Экологиялық реттеу және бақылау комитетінің Нұр-Сұлтан қаласы бойынша Экология департаменті» республикалық мемлекеттік мекемесінің бастығы (келісім бойынша)

Қожабаев Жанболат Өмірсекулы – «Қазақстан Республикасы Қаржы мониторингі агенттігінің Нұр-Сұлтан қаласы бойынша Экономикалық тергеу департаменті» республикалық мемлекеттік мекемесінің бастығы (келісім бойынша)

Мырзақәрімов Талғат Қайратұлы – «Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігі Көлік комитетінің Нұр-Сұлтан қаласы бойынша Көліктік бақылау инспекциясы» республикалық мемлекеттік мекемесі башының міндетін атқарушы (келісім бойынша)

Сәденов Ержан Сапарбекұлы – «Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі Нұр-Сұлтан қаласының Полиция департаменті» мемлекеттік мекемесінің бастығы (келісім бойынша)

Тіленшиев Алан Төлебайұлы – «Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің Нұр-Сұлтан қаласының Әділет департаменті» республикалық мемлекеттік мекемесінің бастығы (келісім бойынша)

Айтмағамбетов Арман Жексенұлы – «Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі Нұр-Сұлтан қаласының Полиция департаменті» мемлекеттік мекемесі Жергілікті полиция қызметінің бастығы

Тайпин Мәди Шойынбекұлы – «Діндерді зерттеу орталығы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің директоры

Адамдарды заңсыз әкетуге, әкелуге және адам саудасына қарсы күрес мәселелері жөніндегі ведомствоаралық комиссиясының құрамы туралы

«Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» 2001 жылғы 23 қаңтардағы Қазақстан Республикасының Заңына, «Адамдарды заңсыз әкетуге, әкелуге және адам саудасына қарсы күрес мәселелері жөнінде ведомствоаралық комиссия құру туралы» Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің 2017 жылғы 16 маусымдағы № 78-ө өкіміне сәйкес, сондай-ақ кадрлық өзгерістерге байланысты, Нұр-Сұлтан қаласының мәслихаты **ШЕШТІ**:

Адамдарды заңсыз әкетуге, әкелуге және адам саудасына

қарсы күрес мәселелері жөніндегі ведомствоаралық комиссиясының құрамы осы шешімнің қосымшасына сәйкес бекітілсін.

Нұр-Сұлтан қаласы мәслихаты сессиясының төрағасы	Н. Көпешов
Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының хатшысы	Е. Каналимов

Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының 2021 жылғы 4 маусымдағы № 46/6-VII шешіміне қосымша

Адамдарды заңсыз әкетуге, әкелуге және адам саудасына қарсы күрес мәселелері жөніндегі ведомствоаралық комиссиясының құрамы

Бектұрова Малика Ерланқызы – Нұр-Сұлтан қаласы әкімінің орынбасары, төраға

Басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Рысбаев Айдос Қақашұлы – «Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі Нұр-Сұлтан қаласының Полиция департаменті» мемлекеттік мекемесі бастығының орынбасары, төрағаның орынбасары (келісім бойынша)

Мұратов Тимур Мұратұлы – «Нұр-Сұлтан қаласының Қоғамдық денсаулық сақтау басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Скуб Илья Васильевич – «Нұр-Сұлтан қаласының Жұмыспен қамту және әлеуметтік қорғау басқармасы» мемлекеттік мекемесі бастығының орынбасары, хатшы

Нургожина Сауле Ордабайқызы – «Нұр-Сұлтан қаласының Жұмыспен қамту және әлеуметтік қорғау басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Әлімжанов Нұрлан Баянғалиұлы – «Нұр-Сұлтан қаласының Мәдениет басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Сапарбаев Жансұлтан Бердібекұлы – «Нұр-Сұлтан қаласының Көлік және жол-көлік инфрақұрылымын дамыту басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Әлмұханов Нұрдаулет Иманалиұлы – «Нұр-Сұлтан қаласының Дін істері жөніндегі басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Сейсенбай Шәкәрім Толыбайұлы – «Нұр-Сұлтан қаласының Білім басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Бабамұратов Дәурен Әбүтәліұлы – «Нұр-Сұлтан қаласының Ішкі саясат басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Айтмағамбетов Арман Жексенбайұлы – «Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі Нұр-Сұлтан қаласының Полиция департаменті» мемлекеттік мекемесінің жергілікті полиция қызметінің бастығы

Бекмырзаев Ерлан Орынбасарұлы – «Нұр-Сұлтан қаласының Инвестициялар және кәсіпкерлікті дамыту басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Ақылжанов Ернат Кенжеханұлы – «Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі Қылмыстық-атқару жүйесі комитетінің Нұр-Сұлтан қаласы бойынша қылмыстық-атқару жүйесі департаменті» республикалық мемлекеттік мекемесінің бастығы (келісім бойынша)

Досқұлов Дәулет Боранбайұлы – «Нұр-Сұлтан қаласының Қалалық орта сапасы және бақылау басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Әбікен Мәкәт Әбікенұлы – «Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі Көліктегі полиция департаментінің Нұр-Сұлтан қаласы аумағындағы желілік полиция бөлімі» мемлекеттік мекемесінің бастығы (келісім бойынша)

Ерғалиев Самат Серікқанұлы – «Нұр-Сұлтан қаласының Дене шынықтыру және спорт басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы

Жақыпбеков Ермахан Нұрмаханұлы – «Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі Көліктегі полиция департаментінің Нұр-Сұлтан станциясындағы желілік полиция басқармасы» мемлекеттік мекемесінің бастығы (келісім бойынша)

Қуатбеков Шыңғыс Жеңісұлы – «Нұр-Сұлтан қаласы әкімінің аппараты» мемлекеттік мекемесі құқық қорғау органдарымен және терроризмге қарсы комиссиясымен жұмыс істеу бөлімінің бастығы

Рыль Анна Игоревна – «Қорғау-Астана» жеке қорының бастығы (келісім бойынша)

НҰР-СҰЛТАН ҚАЛАСЫ МӘСЛИХАТЫНЫҢ ШЕШІМІ
Нұр-Сұлтан қаласы 04.06.2021 №41/6-VII

Нұр-Сұлтан қаласының 2020 жылғы бюджетінің атқарылуы туралы есебін бекіту туралы

1) 2021-2025 жылдарға арналған Нұр-Сұлтан қаласын дамытудың бағдарламасының нысаналы индикаторлары мен іс-шараларын жоспарлау сапасын арттыру жөнінде шаралар қабылдау.

2) Тексеру комиссиясы анықтаған бюджет қаражатының және мемлекет активтері жоспарлау мен пайдалану кезінде жүйелі бұзушылықтарына жол бермеу бойынша шаралар қабылдау;

3) жергілікті бюджеттің шоғырландырылған қаржылық есептілігі аудітіннің нәтижелерін ескере отырып, оның ішінде кадр саясатын күшейтеу арқылы бухгалтерлік есепті сапалы жүргізуді және қаржылық есептілікті жасауды қамтамасыз ету;

4) Заңнаманы белгіленген тәртіпте пайдалануға берілмеген объектілерді күтіп-ұстауға бюджет қаражатының жұмсалынуына жол бермеу мақсатында құрылыс объектілерін пайдалануға уақтылы енгізу және оларды пайдаланушы ұйымдардың балансына беру;

5) Тексеру комиссиясы ұсынатын қағидаларды, нұсқаулықтарды және басқа да регламенттеуші құжаттарды әзірлеуді қамтамасыз ету, сондай-ақ аудиторлық және сараптамалық-тағдау іс-шараларының қорытындылары бойынша берілген сыртқы мемлекеттік аудит және қаржылық бақылау органдарының тапсырмалары мен ұсынымдарын толық орындау жөнінде шараларды қолға алу;

6) Тексеру комиссиясымен анықтаған барлық кемшіліктер мен бұзушылықтарды жою жөніндегі іс-шаралар жоспарын қабылдап, олардың орындалуы туралы ақпарат ұсыну.

5. «Нұр-Сұлтан қаласының қаржы басқармасы» ММ бюджеттік бағдарламалар әкімшілерімен бірлесіп дебиторлық берешекті төмендету бойынша жоспар - кесте әзірлеу, оның ішінде дебиторлық берешекті өндіріп алу туралы соттардың күшіне енген шешімдері бар ұйымдар ұсынғысын.

6. Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының Бюджет, экономика, өнеркәсіп және кәсіпкерлік мәселелері жөніндегі тұрақты комиссиясына Нұр-Сұлтан қаласының әкімі А. Көлгіновтің атына 2020 жылға арналған бюджеттің атқарылуы туралы есепті қарау қорытындылары бойынша атқарушы органдардың бірінші басшыларын тәртіптік жауапкершілікке тарту туралы хат жолдау ұсынғысын.

1) 2021-2025 жылдарға арналған Нұр-Сұлтан қаласын дамытудың бағдарламасының нысаналы индикаторлары мен іс-шараларын жоспарлау сапасын арттыру жөнінде шаралар қабылдау.

2) Тексеру комиссиясы анықтаған бюджет қаражатының және мемлекет активтері жоспарлау мен пайдалану кезінде жүйелі бұзушылықтарына жол бермеу бойынша шаралар қабылдау;

3) жергілікті бюджеттің шоғырландырылған қаржылық есептілігі аудітіннің нәтижелерін ескере отырып, оның ішінде кадр саясатын күшейтеу арқылы бухгалтерлік есепті сапалы жүргізуді және қаржылық есептілікті жасауды қамтамасыз ету;

4) Заңнаманы белгіленген тәртіпте пайдалануға берілмеген объектілерді күтіп-ұстауға бюджет қаражатының жұмсалынуына жол бермеу мақсатында құрылыс объектілерін пайдалануға уақтылы енгізу және оларды пайдаланушы ұйымдардың балансына беру;

	4	Көлік құралдарына салынатын салық	3 414 151,0	5 102 310,0	5 102 310,0	5 642 537,4	110,6	
	5	Бірінші жер салығы	0,0	0,0	0,0	-95,6	0,0	
05		Тауарларға, жұмыстарға және қызметтерге салынатын ішкі салықтар	6 014 812,0	5 948 272,0	5 948 272,0	6 200 051,2	104,2	
	2	Акциялар	222 868,0	188 984,0	188 984,0	202 549,2	107,2	
	3	Табиғи және басқа да ресурстарды пайдаланғаны үшін түсетін түсімдер	3 171 990,0	3 576 806,0	3 576 806,0	3 694 833,8	103,3	
	4	Кәсіпкерлік және кәсіби қызметті жүргізгені үшін алынатын алымдар	2 157 383,0	2 118 681,0	2 118 681,0	2 238 421,4	105,7	
	5	Ойын бизнесіне салық	462 571,0	63 801,0	63 801,0	64 246,8	100,7	
07		Басқа да салықтар	0,0	0,0	0,0	-87 987,6	0,0	
	1	Басқа да салықтар	0,0	0,0	0,0	-87 987,6	0,0	
08		Заңдық мәнді іс-әрекеттерді жасағаны және (немесе) оған үкілеттігі бар мемлекеттік органдар немесе лауазымды адамдар құжаттар бергені үшін алынатын міндетті төлемдер	6 026 032,0	2 726 032,0	2 726 032,0	2 786 565,8	102,2	
	1	Мемлекеттік баж	6 026 032,0	2 726 032,0	2 726 032,0	2 786 565,8	102,2	
		САЛЫҚТАН ТЫС ТҮСІМДЕР	1 188 921,0	10 157 013,0	10 157 013,0	11 796 937,7	116,1	
2		Салықтық емес түсімдер	1 188 921,0	10 157 013,0	10 157 013,0	11 796 937,7	116,1	
01		Мемлекеттік меншіктен түсетін кірістер	481 781,0	1 884 187,0	1 884 187,0	2 004 556,9	106,4	
	1	Мемлекеттік кәсіпорындардың таза кірісі бөлігінің түсімдері	20 000,0	180 000,0	180 000,0	181 115,7	100,6	
	3	Мемлекет меншігіндегі акциялардың мемлекеттік пакеттеріне дивидендтер	30 000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	4	Мемлекет меншігіндегі, заңды тұлғалардағы қатысу үлесіне кірістер	27 000,0	1 245 455,0	1 245 455,0	1 249 758,0	100,3	
	5	Мемлекет меншігіндегі мүлкті жалға беруден түсетін кірістер	393 000,0	447 000,0	447 000,0	554 753,4	124,1	
	7	Мемлекеттік бюджеттен берілген кредиттер бойынша сыйақылар	11 781,0	11 732,0	11 732,0	11 671,9	99,5	
	9	Мемлекет меншігінен түсетін басқа да кірістер	0,0	0,0	0,0	7 257,9	0,0	
02		Мемлекеттік бюджеттен қаржыландырылатын мемлекеттік мекемелердің тауарларды (жұмыстарды, қызметтерді) өткізуінен түсетін түсімдер	0,0	0,0	0,0	1 091,7	0,0	
	1	Мемлекеттік бюджеттен қаржыландырылатын мемлекеттік мекемелердің тауарларды (жұмыстарды, қызметтерді) өткізуінен түсетін түсімдер	0,0	0,0	0,0	1 091,7	0,0	
03		Мемлекеттік бюджеттен қаржыландырылатын мемлекеттік мекемелер ұйымдастыратын мемлекеттік сатып алуы өткізуден түсетін ақша түсімдері	0,0	66 000,0	66 000,0	178 863,8	271,0	
	1	Мемлекеттік бюджеттен қаржыландырылатын мемлекеттік мекемелер ұйымдастыратын мемлекеттік сатып алуы өткізуден түсетін ақша түсімдері	0,0	66 000,0	66 000,0	178 863,8	271,0	
04		Мемлекеттік бюджеттен қаржыландырылатын, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің бюджетінен (шығыстар сметасынан) ұсталатын және қаржыландырылатын мемлекеттік мекемелер салатын айыппұлдар, өсімпұлдар, санкциялар, өндіріп алудар	0,0	7 323 619,0	7 323 619,0	8 548 366,1	116,7	
	1	Мұнай секторы ұйымдарынан және Жәбірленушілерге үтемақы қорына түсетін түсімдерді қоспағанда, мемлекеттік бюджеттен қаржыландырылатын, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің бюджетінен (шығыстар сметасынан) қамтылатын және қаржыландырылатын мемлекеттік мекемелер салатын айыппұлдар, өсімпұлдар, санкциялар, өндіріп алудар	0,0	7 323 619,0	7 323 619,0	8 548 366,1	116,7	
06		Өзге де салықтық емес түсімдер	707 140,0	883 207,0	883 207,0	1 064 059,2	120,5	
	1	Өзге де салықтық емес түсімдер	707 140,0	883 207,0	883 207,0	1 064 059,2	120,5	
		НЕГІЗГІ КАПИТАЛДЫ САТУДАН ТҮСКЕН ТҮСІМДЕР	5 132 764,0	14 932 764,0	14 932 764,0	17 440 806,2	116,8	
3		Негізгі капиталды сатудан түсетін түсімдер	5 132 764,0	14 932 764,0	14 932 764,0	17 440 806,2	116,8	
01		Мемлекеттік мекемелерге бекітілген мемлекеттік мүлкі сату	3 432 764,0	13 232 764,0	13 232 764,0	15 321 414,8	115,8	
	1	Мемлекеттік мекемелерге бекітілген мемлекеттік мүлкі сату	3 432 764,0	13 232 764,0	13 232 764,0	15 321 414,8	115,8	
03		Жерді және материалдық емес активтерді сату	1 700 000,0	1 700 000,0	1 700 000,0	2 119 391,5	124,7	
	1	Жерді сату	850 000,0	950 000,0	950 000,0	1 122 351,3	118,1	
	2	Материалдық емес активтерді сату	850 000,0	750 000,0	750 000,0	997 040,2	132,9	
		ТРАНСФЕРТТЕРДІҢ ТҮСІМДЕРІ	150 585 526,0	233 412 833,0	239 377 014,9	239 377 014,9	100,0	
		Трансферттердің түсімдері	150 585 526,0	233 412 833,0	239 377 014,9	239 377 014,9	100,0	
4		Мемлекеттік басқарудың жоғары тұрған органдарынан түсетін трансферттер	150 585 526,0	233 412 833,0	239 377 014,9	239 377 014,9	100,0	
	1	Республикалық бюджеттен түсетін трансферттер	150 585 526,0	233 412 833,0	239 377 014,9	239 377 014,9	100,0	
01		II. ШЫҒЫНДАР	462 931 762,0	569 746 514,8	575 710 696,7	573 200 179,3	568 581 444,3	98,8
		Жалпы сипаттағы мемлекеттік қызметтер	16 450 057,0	20 575 789,0	21 489 555,6	21 489 240,6	21 488 662,1	100,0
	111	Республикалық маңызы бар қала, астана мәслихатының аппараты	136 982,0	136 982,0	136 982,0	136 978,4	136 978,4	100,0
	001	Республикалық маңызы бар қала, астана мәслихатының қызметін қамтамасыз ету	131 017,0	132 886,0	132 886,0	132 882,4	132 882,4	100,0
	003	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	5 965,0	4 096,0	4 096,0	4 096,0	4 096,0	100,0
	121	Республикалық маңызы бар қала, астана әкімінің аппараты	1 590 915,0	1 659 119,0	1 659 119,0	1 659 110,5	1 658 855,8	100,0
	001	Республикалық маңызы бар қала, астана әкімінің қызметін қамтамасыз ету	1 340 055,0	1 441 244,0	1 441 244,0	1 441 243,0	1 441 243,0	100,0
	003	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	37 174,0	5 589,0	5 589,0	5 588,5	5 588,5	100,0
	013	Республикалық маңызы бар қала, астана Қазақстан халқы Ассамблеясының қызметін қамтамасыз ету	213 686,0	212 286,0	212 286,0	212 279,0	212 024,3	99,9
	123	Қаладағы аудан, аудандық маңызы бар қала, кент, ауыл, ауылдық округ әкімінің аппараты	1 406 024,0	1 744 071,0	2 367 020,7	2 366 935,1	2 366 935,1	100,0
	001	Қаладағы аудан, аудандық маңызы бар қала, кент, ауыл, ауылдық округ әкімінің қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	1 398 210,0	1 738 679,0	1 738 679,0	1 738 595,7	1 738 595,7	100,0
	022	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	7 814,0	5 392,0	5 392,0	5 389,9	5 389,9	100,0
	106	Әлеуметтік, табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайларды жою үшін жергілікті атқарушы органның төтенше резерві есебінен іс-шаралар өткізуі	0,0	0,0	598 557,5	598 557,4	598 557,4	100,0
	107	Жергілікті атқарушы органның шұғыл шығындарға арналған резервінің есебінен іс-шаралар өткізуі	0,0	0,0	1 696,2	1 696,1	1 696,1	100,0
	115	Жергілікті атқарушы органы резервінің қаражаты есебінен соттардың шешімдері бойынша жергілікті атқарушы органдардың міндеттемелерін орындау	0,0	0,0	22 696,0	22 696,0	22 696,0	100,0
332		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың активтер және мемлекеттік сатып алу басқармасы	6 149 414,0	7 234 994,0	7 234 994,0	7 234 838,0	7 234 522,9	100,0
	001	Жергілікті деңгейде коммуналдық мүлкі және мемлекеттік сатып алу саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	292 002,0	430 692,0	430 692,0	430 690,5	430 690,5	100,0
	003	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	539 590,0	247 296,0	247 296,0	247 295,4	247 295,4	100,0
	005	Коммуналдық меншікке мүлкі сатып алу	3 678 800,0	3 646 297,0	3 646 297,0	3 646 296,4	3 646 296,4	100,0
	010	Жекешелендіру, коммуналдық меншікті басқару, жекешелендіруден кейінгі қызмет және осыған байланысты дауларды реттеу	1 633 297,0	2 899 445,0	2 899 445,0	2 899 444,9	2 899 444,9	100,0
	011	Коммуналдық меншікке түскен мүлкі есепке алу, сақтау, бағалау және сату	5 725,0	11 264,0	11 264,0	11 110,9	10 795,8	95,8
337		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қалалық орта саласы және бақылау басқармасы	870 165,0	2 030 496,0	2 030 496,0	2 030 485,9	2 030 485,9	100,0
	001	Жергілікті деңгейде ауыл шаруашылығы, өңбек, мемлекеттік сәулет-құрылыс бақылау, жерлердің пайдалануы мен қорғалуын бақылау саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	866 985,0	634 558,0	634 558,0	634 556,8	634 556,8	100,0

		003	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	3 180,0	3 180,0	3 180,0	3 174,7	3 174,7	99,8
		005	Халықтың тыныс-тіршілігін қамтамасыз ету және қауіпсіздік мәселелері жөнінде халықтың мемлекеттік органдармен, коммуналдық кәсіпорындармен және ұйымдармен өзара іс-қимыл жасауын ұйымдастыру жөніндегі қызметтер	0,0	1 310 509,0	1 310 509,0	1 310 509,0	1 310 509,0	100,0
		032	Ведомстволық бағыныстағы мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың күрделі шығыстары	0,0	82 249,0	82 249,0	82 245,4	82 245,4	100,0
338		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қоғамдық даму істері басқармасы	1 095 461,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		001	Жергілікті деңгейде дін қызметі, жастар және ішкі саясат мәселелері жөніндегі мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	935 865,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		003	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	1 590,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		078	Өңірде дини ахуалды зерделеу және талдау	158 006,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
340		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қалалық ортаны регенерациялау басқармасы	2 111 600,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
		001	Жергілікті деңгейде коммуналдық меншік салу саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	164 174,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		002	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	742,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		005	Халықтың тыныс-тіршілігін қамтамасыз ету және қауіпсіздік мәселелері жөнінде халықтың мемлекеттік органдармен, коммуналдық кәсіпорындармен және ұйымдармен өзара іс-қимыл жасауын ұйымдастыру жөніндегі қызметтер	1 591 179,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		032	Ведомстволық бағыныстағы мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың күрделі шығыстары	355 505,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
341		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың құрылыс және тұрғын үй саясаты басқармасы	1 355 544,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
		001	Жергілікті деңгейде құрылыс және тұрғын үй саясаты салаларындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	365 957,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		003	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	1 484,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		061	Мемлекеттік органдардың объектілерін дамыту	988 103,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
343		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың отын-энергетикалық кешені және коммуналдық шаруашылық басқармасы	334 047,0	747 423,0	1 038 239,9	1 038 238,0	1 038 229,4	100,0	
		001	Жергілікті деңгейде энергетика және коммуналдық шаруашылық салаларындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	332 563,0	746 098,0	746 098,0	746 096,2	746 087,6	100,0
		003	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	1 484,0	1 325,0	1 325,0	1 325,0	1 325,0	100,0
		107	Жергілікті атқарушы органның шұғыл шығындарға арналған резервінің есебінен іс-шаралар өткізуі	0,0	0,0	75 466,7	75 466,7	75 466,7	100,0
		108	Бюджеттік инвестициялық жобалардың техникалық экономикалық негіздемелерін және мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобалардың, оның ішінде концессиялық жобалардың конкурстық қаржыларын әзірлеу немесе түзету, сондай-ақ қажетті сарпайларын жүргізу; мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобалары, оның ішінде концессиялық жобаларды консультациялық сүйемелдеу	0,0	0,0	58 552,0	58 552,0	58 552,0	100,0
		115	Жергілікті атқарушы органы резервінің қаражаты есебінен соттардың шешімдері бойынша жергілікті атқарушы органдардың міндеттемелерін орындау	0,0	0,0	156 798,2	156 798,1	156 798,1	100,0
344		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың сәулет, қала құрылысы және жер қатынастары басқармасы	425 783,0	467 783,0	467 783,0	467 782,8	467 782,8	100,0	
		001	Жергілікті деңгейде сәулет, қала құрылысы, жер қатынастарын реттеу салаларындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	412 697,0	454 697,0	454 697,0	454 696,8	454 696,8	100,0
		005	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	13 086,0	13 086,0	13 086,0	13 086,0	13 086,0	100,0
345		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың стратегиялық және бюджеттік жоспарлау басқармасы	426 872,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
		001	Жергілікті деңгейде экономикалық саясатты, мемлекеттік жоспарлау жүйесін қамтамасыз ету мен дамыту саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	420 512,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
		004	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	6 360,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
356		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қаржы басқармасы	255 959,0	264 309,0	264 309,0	264 307,8	264 307,8	100,0	
		001	Жергілікті бюджетті атқару және коммуналдық меншікті басқару саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	214 095,0	241 834,0	241 834,0	241 833,4	241 833,4	100,0
		003	Салық салу мақсатында мүлкі бағалауды жүргізу	32 795,0	22 475,0	22 475,0	22 474,4	22 474,4	100,0
		014	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	9 069,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
357		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың экономика және бюджеттік жоспарлау басқармасы	0,0	611 872,0	611 872,0	611 864,4	611 864,4	100,0	
		001	Экономикалық саясатты, мемлекеттік жоспарлау жүйесін қамтамасыз ету мен дамыту саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	0,0	611 322,0	611 322,0	611 315,6	611 315,6	100,0
		004	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	0,0	550,0	550,0	548,8	548,8	99,8
369		Республикалық маңызы бар қал							

№69 (4193) 15/06/2021 Сейсенбі

		030	Жұмылдыру дайындығы және төтенше жағдайлар объектілерін дамыту	64 438,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	373		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың Құрылыс басқармасы	0,0	28 710,0	28 710,0	27 364,7	27 364,7	95,3
		030	Жұмылдыру дайындығы және төтенше жағдайлар объектілерін дамыту	0,0	28 710,0	28 710,0	27 364,7	27 364,7	95,3
	387		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың бюджетінен қаржыландырылатын табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар, азаматтық қорғаныс саласындағы органдардың аумақтық органы	1 073 983,0	741 962,0	741 962,0	741 888,3	741 888,3	100,0
		003	Аумақтық органның және ведомстволық бағынысты мемлекеттік мекемелердің күрделі шығыстары	30 983,0	29 354,0	29 354,0	29 280,3	29 280,3	99,7
		005	Республикалық маңызы бар қала, астана ауқымындағы төтенше жағдайлардың алдын-алу және жою	1 043 000,0	712 608,0	712 608,0	712 608,0	712 608,0	100,0
03			Қоғамдық тәртіп, қауіпсіздік, құқықтық, сот, қылмыстық-атқару қызметі	15 424 481,0	17 930 238,0	18 228 642,2	16 752 896,4	16 752 895,4	91,9
	335		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың көлік және жол-көлік инфрақұрылымын дамыту басқармасы	2 866 008,0	3 036 008,0	3 036 008,0	3 035 302,6	3 035 302,6	100,0
		021	Елді мекендерде жол қозғалысы қауіпсіздігін қамтамасыз ету	2 866 008,0	3 036 008,0	3 036 008,0	3 035 302,6	3 035 302,6	100,0
	340		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қалалық ортаны регенерациялау басқармасы	10 000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
		004	Ішкі істер органдарының объектілерін дамыту	10 000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	352		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың бюджетінен қаржыландырылатын атқарушы ішкі істер органы	12 548 473,0	13 414 196,0	13 712 600,2	13 712 593,8	13 712 592,9	100,0
		001	Республикалық маңызы бар қала, астана аумағында қоғамдық тәртіп пен қауіпсіздікті сақтау саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер қамтамасыз ету	10 517 820,0	11 226 265,0	11 226 265,0	11 226 260,7	11 226 259,8	100,0
		003	Қоғамдық тәртіпті қорғауға қатысты азаматтарды көтермелеу	13 640,0	11 640,0	11 640,0	11 640,0	11 640,0	100,0
		004	Нұр-Сұлтан қаласында нашақорлықтың және есірткі бизнесінің алдын алу жөніндегі қызметтер	17 013,0	11 333,0	11 333,0	11 332,4	11 332,4	100,0
		007	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	2 000 000,0	2 164 958,0	2 164 958,0	2 164 956,5	2 164 956,5	100,0
		107	Жергілікті атқарушы органның шұғыл шығындарға арналған резервінің есебінен іс-шаралар өткізу	0,0	0,0	298 404,2	298 404,1	298 404,1	100,0
	373		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың Құрылыс басқармасы	0,0	1 480 034,0	1 480 034,0	5 000,0	5 000,0	0,3
		099	Зираттар бар крематорийлер салу	0,0	1 480 034,0	1 480 034,0	5 000,0	5 000,0	0,3
04			Білім беру	128 156 798,0	125 398 203,0	129 485 356,5	129 364 948,5	128 423 657,7	99,2
	121		Республикалық маңызы бар қала, астана ақынның ашпараты	0,0	3 298,0	3 298,0	3 297,6	3 297,6	100,0
		019	Сайлау процесіне қатысушыларды оқыту	0,0	3 298,0	3 298,0	3 297,6	3 297,6	100,0
	339		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қоғамдық денсаулық сақтау басқармасы	627 356,0	467 877,0	467 877,0	467 875,8	467 875,8	100,0
		003	Кадрлардың біліктілігін арттыру және оларды қайта даярлау	250 565,0	55 950,0	55 950,0	55 950,0	55 950,0	100,0
		043	Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарында мамандар даярлау	299 458,0	322 770,0	322 770,0	322 769,8	322 769,8	100,0
		044	Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру бағдарламалары бойынша оқытандарға әлеуметтік қолдау көрсету	77 333,0	89 157,0	89 157,0	89 156,0	89 156,0	100,0
	340		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қалалық ортаны регенерациялау басқармасы	10 614 380,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
		028	Бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім беру объектілерін салу және реконструкциялау	9 847 501,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
		037	Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту объектілерін салу және реконструкциялау	766 879,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	341		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың құрылыс және тұрғын үй саясаты басқармасы	1 294 016,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
		028	Бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім беру объектілерін салу және реконструкциялау	1 294 016,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	342		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың мәдениет және спорт басқармасы	2 788 599,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
		017	Балалар мен жасөспірімдерге спорт бойынша қосымша білім беру	2 788 599,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	360		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың білім басқармасы	112 832 447,0	106 481 288,0	110 568 441,5	110 548 945,9	110 548 743,7	100,0
		001	Жергілікті деңгейде білім беру саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	453 609,0	470 296,0	470 296,0	470 248,4	470 248,4	100,0
		003	Жалпы білім беру	62 392 311,0	57 836 527,0	57 836 527,0	57 835 030,4	57 834 837,3	100,0
		004	Арнаулы білім беру бағдарламалары бойынша жалпы білім беру	1 381 309,0	2 035 454,0	2 035 454,0	2 035 425,1	2 035 425,1	100,0
		005	Мамандандырылған білім беру ұйымдарында дарынды балаларға жалпы білім беру	1 296 436,0	2 094 613,0	2 094 613,0	2 094 193,4	2 094 193,4	100,0
		007	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың мемлекеттік білім беру мекемелері үшін оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендерді сатып алу және жеткізу	3 390 724,0	2 390 724,0	2 390 724,0	2 390 703,0	2 390 703,0	100,0
		008	Балалар қосымша білім беру	2 505 538,0	3 281 043,0	3 281 043,0	3 280 706,1	3 280 706,1	100,0
		009	Республикалық маңызы бар қала, астана ауқымындағы мектеп олимпиадаларын және мектептен тыс іс-шараларды өткізу	194 743,0	339 038,0	339 038,0	338 763,4	338 763,4	99,9
		011	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	1 908,0	1 908,0	1 908,0	1 898,2	1 898,2	99,5
		013	Балалар мен жасөспірімдердің психикалық денсаулығын зерттеу және халыққа психологиялық-педагогикалық консультациялық көмек көрсету	117 153,0	160 550,0	160 550,0	160 478,5	160 478,5	100,0
		014	Дамуында проблемалары бар балалар мен жасөспірімдердің оңалту және әлеуметтік бейімдеу	425 351,0	902 093,0	902 093,0	901 997,1	901 988,1	100,0
		019	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың мемлекеттік білім беру мекемелеріне жұмыстағы жоғары көрсеткіштері үшін гранттар беру	27 336,0	27 336,0	27 336,0	27 336,0	27 336,0	100,0
		021	"Жетім баланы (жетім балаларды) және ата-аналарының қамқорлығынсыз қалған баланы (балаларды) күтіп-ұстауға асыраушыларына ай сайынғы ақшалай қаражат төлемдері"	179 017,0	198 454,0	198 454,0	197 316,1	197 316,1	99,4
		024	Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарында мамандар даярлау	9 658 516,0	7 437 192,0	7 437 192,0	7 435 398,5	7 435 398,5	100,0
		027	"Жетім баланы (жетім балаларды) және ата-анасының қамқорлығынсыз қалған баланы (балаларды) асырап алғаны үшін Қазақстан азаматтарына біржолғы ақша қаражатын төлеуге арналған төлемдер"	11 470,0	3 283,0	3 283,0	3 282,9	3 282,9	100,0
		029	Әдістемелік жұмыс	236 536,0	494 670,0	494 670,0	494 669,8	494 669,8	100,0
		034	Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту ұйымдарының қызметін қамтамасыз ету	649 287,0	587 029,0	587 029,0	586 978,9	586 978,9	100,0
		036	Мектепке дейінгі білім беру ұйымдарында мемлекеттік білім беру тапсырысын іске асыруға	24 061 393,0	19 455 937,0	19 455 937,0	19 455 937,0	19 455 936,9	100,0
		038	Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017 – 2021 жылдарға арналған «Еңбек» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде кадрлардың біліктілігін арттыру, даярлау және қайта даярлау	1 558 500,0	2 004 799,0	2 004 799,0	2 004 799,0	2 004 799,0	100,0
		057	Жоғары, жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламалары және білім алушыларға әлеуметтік қолдау көрсету	767 726,0	1 063 764,0	1 063 764,0	1 061 914,0	1 061 914,0	99,8
		067	Ведомстволық бағыныстағы мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың күрделі шығыстары	3 523 584,0	5 696 578,0	5 696 578,0	5 684 716,6	5 684 716,6	99,8
		109	Қазақстан Республикасы үкіметінің шұғыл шығындарға арналған резервінің есебінен ағымды іс-шаралар өткізу	0,0	0,0	4 087 153,5	4 087 153,5	4 087 153,5	100,0

		373	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың Құрылыс басқармасы	0,0	15 403 603,0	15 403 603,0	15 302 699,5	14 520 784,9	94,3
		028	Бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім беру объектілерін салу және реконструкциялау	0,0	14 636 724,0	14 636 724,0	14 537 019,1	13 768 271,5	94,1
		037	Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту объектілерін салу және реконструкциялау	0,0	766 879,0	766 879,0	765 680,4	752 513,5	98,1
		381	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың дене шынықтыру және спорт басқармасы*	0,0	3 042 137,0	3 042 137,0	3 042 129,7	2 882 955,6	94,8
		006	Балалар мен жасөспірімдерге спорт бойынша қосымша білім беру	0,0	3 042 137,0	3 042 137,0	3 042 129,7	2 882 955,6	94,8
05			Денсаулық сақтау	7 396 950,0	13 988 372,0	18 275 190,0	18 275 170,2	18 000 169,2	98,5
	339		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қоғамдық денсаулық сақтау басқармасы	7 286 950,0	8 482 370,0	12 769 188,0	12 769 169,2	12 769 169,2	100,0
		001	Жергілікті деңгейде денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	270 840,0	286 067,0	286 067,0	286 062,5	286 062,5	100,0
		006	Ана мен баланы қорғау жөніндегі көрсетілетін қызметтер	459 732,0	473 127,0	473 127,0	473 124,5	473 124,5	100,0
		007	Салауатты өмір салтын насихаттау	189 511,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
		008	Қазақстан Республикасында ЖИТС профилактикасы және оған қарсы күрес жөніндегі іс-шараларды іске асыру	136 091,0	136 091,0	136 091,0	136 091,0	136 091,0	100,0
		016	Азаматтарды елді мекеннен тыс жерлерде емделу үшін тегін және жеңілдетілген жол жүрумен қамтамасыз ету	2 000,0	101,0	101,0	100,4	100,4	99,4
		017	Қаржы лизингі шарттарында сатып алынған санитариялық көлік және сервистік қызмет көрсетуі талап ететін медициналық бұйымдар бойынша лизинг төлемдерін өтеу	130 883,0	64 218,0	64 218,0	64 217,8	64 217,8	100,0
		018	Денсаулық сақтау саласындағы ақпараттық талдамалық қызметтер	70 935,0	123 935,0	123 935,0	123 935,0	123 935,0	100,0
		027	Халыққа иммундық профилактика жүргізу үшін вакциналарды және басқа медициналық иммундық биологиялық препараттарды орталықтандырылған сатып алу және сақтау	2 012 869,0	2 219 064,0	2 219 064,0	2 219 063,1	2 219 063,1	100,0
		028	Жаңадан іске қосылатын денсаулық сақтау объектілерін күтіп-ұстау	0,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	100,0
		029	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың арнайы медициналық жабдықтау базалары	141 930,0	142 885,0	142 885,0	142 884,7	142 884,7	100,0
		030	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	1 500,0	1 500,0	1 500,0	1 500,0	1 500,0	100,0
		033	Медициналық денсаулық сақтау ұйымдарының күрделі шығыстары	1 641 301,0	2 460 363,0	2 460 363,0	2 460 361,5	2 460 361,5	100,0
		039	Республикалық бюджет қаражаты есебінен көрсетілетін көмекті қоспағанда ауылдық денсаулық сақтау субъектілерінің амбулаториялық-емханалық қызметтерді және медициналық қызметтерді көрсетуі және Сап-орталықтардың қызмет көрсетуі	198 398,0	198 398,0	198 398,0	198 398,0	198 398,0	100,0
		041	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың жергілікті өкілдік органдарының шешімі бойынша тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемімен қосымша қамтамасыз ету	2 030 960,0	2 364 621,0	2 364 621,0	2 364 617,2	2 364 617,2	100,0
		106	Әлеуметтік, табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайларды жою үшін жергілікті атқарушы органның төтенше резерві есебінен іс-шаралар өткізу	0,0	0,0	1 097 210,1	1 097 210,0	1 097 210,0	100,0
		107	Жергілікті атқарушы органның шұғыл шығындарға арналған резервінің есебінен іс-шаралар өткізу	0,0	0,0	1 312 579,5	1 312 576,5	1 312 576,5	100,0
		109	Қазақстан Республикасы үкіметінің шұғыл шығындарға арналған резервінің есебінен ағымды іс-шаралар өткізу	0,0	0,0	1 877 028,4	1 877 027,1	1 877 027,1	100,0
	340		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қалалық ортаны регенерациялау басқармасы	110 000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
		038	Денсаулық сақтау объектілерін салу және реконструкциялау	110 000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	373		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың Құрылыс басқармасы	0,0	5 506 002,0	5 506 002,0	5 506 001,0	5 231 000,0	95,0
		038	Денсаулық сақтау объектілерін салу және реконструкциялау	0,0	5 506 002,0	5 506 002,0	5 506 001,0	5 231 000,0	95,0
06			Әлеуметтік көмек және әлеуметтік қамсыздандыру	17 753 937,0	19 815 204,0	19 830 204,0	19 750 057,1	19 744 594,6	99,6
	333		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың жұмыспен қамту және әлеуметтік қорғау басқармасы	16 604 771,0	18 510 421,0	18 525 421,0	18 445 295,2	18 439 832,8	99,5
		001	Жергілікті деңгейде халық үшін жұмыспен қамтуды қамтамасыз ету және әлеуметтік бағдарламаларды іске асыру саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	552 156,0	600 156,0	600 156,0	600 148,0	600 148,0	100,0
		002	Жалпы үлгідегі медициналық-әлеуметтік мекемелерде (ұйымдарда), арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету орталықтары						

Table with 10 columns: ID, Description, and 8 numerical columns. Rows include items like 'Қазақстан Республикасында мүгедектердің құқықтарын қамтамасыз ету және өмір сүру сапасын жақсарту жөніндегі 2012 - 2018 жылдарға арналған іс-шаралар жоспарының іске асыруы' and 'Жергілікті атқарушы органның шұғыл шығындарға арналған резервінің есебінен іс-шаралар өткізуі'.

Table with 10 columns: ID, Description, and 8 numerical columns. Rows include items like 'Авариялық және ескірген тұрғын үйлерді бұзу' and 'Мемлекеттік тұрғын үй қорын сақтауды ұйымдастыру'.

		029	Газ тасымалдау жүйесін дамыту	6 974 392,0	9 101 847,0	9 101 847,0	9 101 846,6	9 101 846,6	100,0
10			Ауыл, су, орман, балық шаруашылығы, ерекше қорғалатын табиғи аумақтар, қоршаған ортаны және жауғарлар дүниесін қорғау, жер қатынастары	35 778 520,0	24 991 555,0	25 549 425,0	25 548 959,9	25 547 341,8	100,0
	334		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың инвестициялар және кәсіпкерлікті дамыту басқармасы	33 440 500,0	21 782 304,0	21 782 304,0	21 782 304,0	21 782 304,0	100,0
		013	Облигациялар бойынша купондық сыйақыны субсидиялау	33 169 000,0	21 773 400,0	21 773 400,0	21 773 400,0	21 773 400,0	100,0
		050	Инвестициялар салынған жағдайда агроөнеркәсіптік кешен субъектісі көтерген шығыстардың бөліктерін өтеу	264 000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
		056	Ауыл шаруашылығы малын, техниканы және технологиялық жабдықты сатып алуға кредит беру, сондай-ақ лизинг кезінде сыйақы мөлшерлемесін субсидиялау	7 500,0	8 904,0	8 904,0	8 904,0	8 904,0	100,0
	336		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қоршаған ортаны қорғау және табиғатты пайдалану басқармасы	1 867 720,0	3 056 714,0	3 614 584,0	3 614 119,4	3 612 501,3	99,9
		001	Жергілікті деңгейде қоршаған ортаны қорғау саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	157 415,0	246 317,0	246 317,0	246 235,2	246 235,2	100,0
		004	Қоршаған ортаны қорғау бойынша іс-шаралар	566 509,0	874 008,0	874 008,0	873 630,1	872 012,0	99,8
		005	Қоршаған ортаны қорғау объектілерін дамыту	73 202,0	870 243,0	870 243,0	870 242,8	870 242,8	100,0
		012	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	870,0	2 690,0	2 690,0	2 687,2	2 687,2	99,9
		016	«Жасыл белдеуді» салу	1 069 724,0	1 063 456,0	1 063 456,0	1 063 454,3	1 063 454,3	100,0
		106	Әлеуметтік, табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайларды жою үшін жергілікті атқарушы органның төтенше резерві есебінен іс-шаралар өткізу	0,0	0,0	557 870,0	557 869,9	557 869,9	100,0
	337		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қалалық орта сапасы және бақылау басқармасы	120 300,0	152 537,0	152 537,0	152 536,5	152 536,5	100,0
		016	Эпизоотияға қарсы іс-шаралар жүргізу	13 094,0	45 437,0	45 437,0	45 437,0	45 437,0	100,0
		021	Ауыл шаруашылық дақылдарының зиянды организмдеріне қарсы күрес жөніндегі іс-шаралар	7 050,0	6 944,0	6 944,0	6 944,0	6 944,0	100,0
		025	Қаңғыбас иттер мен мысықтарды аулауды және жоюды ұйымдастыру	94 848,0	94 848,0	94 848,0	94 848,0	94 848,0	100,0
		043	Тракторларды, олардың тіркеулерін, өздігінен жүретін ауыл шаруашылығы, мототранзиттік және жол-құрылыс машиналары мен тетіктерін мемлекеттік есепке алуға және тіркеу	5 308,0	5 308,0	5 308,0	5 307,5	5 307,5	100,0
	344		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың саулет, қала құрылысы және жер қатынастары басқармасы	350 000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
		004	Жер қатынастарын реттеу	350 000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
11			Өнеркәсіп, саулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі	1 274 213,0	2 507 507,0	3 799 249,0	3 796 936,3	3 792 693,5	99,8
	344		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың саулет, қала құрылысы және жер қатынастары басқармасы	1 274 213,0	2 165 269,0	2 165 269,0	2 165 269,0	2 165 269,0	100,0
		002	Елді мекендердегі құрылыстардың бас жоспарын әзірлеу	1 274 213,0	2 165 269,0	2 165 269,0	2 165 269,0	2 165 269,0	100,0
	373		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың Құрылыс басқармасы	0,0	342 238,0	1 633 980,0	1 631 667,3	1 627 424,5	99,6
		001	Жергілікті деңгейде құрылыс саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	0,0	341 496,0	341 496,0	341 488,9	341 488,9	100,0
		003	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	0,0	742,0	742,0	681,5	681,5	91,8
		107	Жергілікті атқарушы органның шұғыл шығындарға арналған резервінің есебінен іс-шаралар өткізу	0,0	0,0	1 215 796,0	1 215 795,9	1 211 553,1	99,7
		108	Бюджеттік инвестициялық жобалардың техникалық экономикалық негіздемелерін және мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобалардың, оның ішінде концессиялық жобалардың конкурстық құжаттамаларын әзірлеу немесе түзету, сондай-ақ қажетті сараптамаларын жүргізу, мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобаларды, оның ішінде концессиялық жобаларды консультациялық сүйемдеу	0,0	0,0	15 715,0	13 470,0	13 470,0	85,7
	115		Жергілікті атқарушы органы резервінің қаражаты есебінен соттардың шешімдері бойынша жергілікті атқарушы органдардың міндеттемелерін орындау	0,0	0,0	60 231,0	60 231,0	60 231,0	100,0
12			Көлік және коммуникация	42 784 982,0	61 536 381,7	61 668 602,4	61 667 624,4	61 645 117,6	100,0
	335		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың көлік және жол-көлік инфрақұрылымын дамыту басқармасы	42 730 292,0	61 381 691,7	61 513 912,4	61 512 934,4	61 490 427,6	100,0
		001	Жергілікті деңгейде автомобиль жолдары және жолаушылар көлігі саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	280 107,0	324 967,0	324 967,0	324 963,0	324 851,8	100,0
		003	Көлік инфрақұрылымын дамыту	25 797 968,0	29 978 055,7	29 978 055,7	29 978 040,1	29 955 644,5	99,9
		004	Автомобиль жолдарының жұмыс істеуін қамтамасыз ету	13 848 500,0	13 806 194,0	13 806 194,0	13 805 236,6	13 805 236,6	100,0
		007	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	1 300,0	7 300,0	7 300,0	7 299,1	7 299,1	100,0
		010	Әлеуметтік маңызы бар ішкі қатынастар бойынша жолаушылар тасымалдарын субсидиялау	2 802 417,0	16 414 857,0	16 414 857,0	16 414 857,0	16 414 857,0	100,0
		011	Жол жүрісін реттеуді техникалық құралдармен салу және реконструкциялау	0,0	850 318,0	850 318,0	850 318,0	850 318,0	100,0
		106	Әлеуметтік, табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайларды жою үшін жергілікті атқарушы органның төтенше резерві есебінен іс-шаралар өткізу	0,0	0,0	2 415,6	2 415,6	2 415,6	100,0
		107	Жергілікті атқарушы органның шұғыл шығындарға арналған резервінің есебінен іс-шаралар өткізу	0,0	0,0	44 965,2	44 965,1	44 965,1	100,0
		108	Бюджеттік инвестициялық жобалардың техникалық экономикалық негіздемелерін және мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобалардың, оның ішінде концессиялық жобалардың конкурстық құжаттамаларын әзірлеу немесе түзету, сондай-ақ қажетті сараптамаларын жүргізу, мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобаларды, оның ішінде концессиялық жобаларды консультациялық сүйемдеу	0,0	0,0	1 000,0	1 000,0	1 000,0	100,0
	115		Жергілікті атқарушы органы резервінің қаражаты есебінен соттардың шешімдері бойынша жергілікті атқарушы органдардың міндеттемелерін орындау	0,0	0,0	83 839,9	83 839,9	83 839,9	100,0
	336		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қоршаған ортаны қорғау және табиғатты пайдалану басқармасы	54 690,0	154 690,0	154 690,0	154 690,0	154 690,0	100,0
		020	Нұр-Сұлтан қаласының әкімшілік-аумақтық шекарасы шегінде Есіл өзенінің кеме қатынасы уакесінде су жолы жұмыстарын жүргізуді қамтамасыз ету	54 690,0	154 690,0	154 690,0	154 690,0	154 690,0	100,0
13			Басқалар	12 466 202,0	25 099 391,4	19 478 353,3	18 966 651,2	18 347 250,8	94,2
	310		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың цифрландыру және мемлекеттік қызметтер басқармасы	0,0	7 586 090,0	7 586 090,0	7 586 090,0	7 586 090,0	100,0
		005	Инновациялық қызметтерін дамытуды қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	0,0	1 384 516,0	1 384 516,0	1 384 516,0	1 384 516,0	100,0
		096	Мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобалар бойынша мемлекеттік міндеттемелерді орындау	0,0	6 201 574,0	6 201 574,0	6 201 574,0	6 201 574,0	100,0
	334		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың инвестициялар және кәсіпкерлікті дамыту басқармасы	6 715 104,0	5 965 883,0	5 965 883,0	5 965 882,0	5 965 635,6	100,0

		001	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың бәсекелеске қабілеттілігін тұрақты есуін қамтамасыз ету және имиджін арттыру бойынша және кәсіпкерлік және өнеркәсіпті дамыту саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	357 926,0	359 640,0	359 640,0	359 639,3	359 639,3	100,0
		003	Кәсіпкерлік қызметті қолдау	15 222,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
		004	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	1 590,0	1 590,0	1 590,0	1 590,0	1 343,6	84,5
		005	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың инвестициялық қызметтерін дамытуды қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	1 250 020,0	616 593,0	616 593,0	616 593,0	616 593,0	100,0
		015	«Бизнестің жол картасы-2025» бизнесті қолдау мен дамытудың мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде жеке кәсіпкерлікті қолдау	0,0	195 380,0	195 380,0	195 380,0	195 380,0	100,0
		017	«Бизнестің жол картасы-2025» бизнесті қолдау мен дамытудың мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде кредиттер бойынша пайыздық мөлшерлемелерді субсидиялау	159 334,0	3 147 334,0	3 147 334,0	3 147 334,0	3 147 334,0	100,0
		018	«Бизнестің жол картасы-2025» бизнесті қолдау мен дамытудың мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде шағын және орта бизнеске кредиттерді ішінара кепілдендіру	284 438,0	1 252 517,0	1 252 517,0	1 252 517,0	1 252 517,0	100,0
		027	Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017 – 2021 жылдарға арналған «Еңбек» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде шағын және орта бизнеске кредиттерді ішінара кепілдендіру	75 000,0	39 500,0	39 500,0	39 500,0	39 500,0	100,0
		048	Арнайы экономикалық аймақтардың, индустриялық аймақтардың, индустриялық паркттердің инфрақұрылымын дамыту	300 000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
		082	«Бизнестің жол картасы-2025» бизнесті қолдау мен дамытудың мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде жаңа бизнес-идеяларды іске асыру үшін жас кәсіпкерлерге мемлекеттік гранттар беру	60 000,0	60 000,0	60 000,0	60 000,0	60 000,0	100,0
		096	Мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобалар бойынша мемлекеттік міндеттемелерді орындау	4 211 574,0	293 329,0	293 329,0	293 328,7	293 328,7	100,0
	340		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қалалық ортаны регенерациялау басқармасы	1 477 727,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
		071	Қалалардың шетіндегі әлеуметтік және инженерлік инфрақұрылымды дамыту	778 590,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
		096	Мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобалар бойынша мемлекеттік міндеттемелерді орындау	699 137,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	341		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың құрылыс және тұрғын үй саясаты басқармасы	1 319 436,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
		071	Қалалардың шетіндегі әлеуметтік және инженерлік инфрақұрылымды дамыту	1 319 436,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	343		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың отын-энергетикалық кешені және коммуналдық шаруашылық басқармасы	1 209 579,0	1 175 406,0	1 175 406,0	1 175 402,4	1 174 016,9	99,9
		040	Арнайы экономикалық аймақтардың, индустриялық аймақтардың, индустриялық паркттердің инфрақұрылымын дамыту	34 290,0	67 217,0	67 217,0	67 213,4	67 213,1	100,0
		052	«Бизнестің жол картасы-2025» бизнесті қолдау мен дамытудың мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде индустриялық инфрақұрылымды дамыту	0,0	13 610,0	13 610,0	13 610,0	12 224,8	89,8
		071	Қалалардың шетіндегі әлеуметтік және инженерлік инфрақұрылымды дамыту	1 175 289,0	1 094 579,0	1 094 579,0	1 094 579,0	1 094 579,0	100,0
	345		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың стратегиялық және бюджеттік жоспарлау басқармасы	253 831,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
		003	Жергілікті бюджеттік инвестициялық жобалардың техникалық-экономикалық негіздемелерін және мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобалардың, оның ішінде концессиялық жобалардың конкурстық құжаттамаларын әзірлеу немесе түзету, сондай-ақ қажетті сараптамаларын жүргізу, мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобаларды, оның ішінде концессиялық жобаларды консультациялық сүйемдеу	253 831,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	356		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қаржы басқармасы	1 209 084,0	6 020 338,0	476 811,9	0,0	0,0	0,0
		013	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың жергілікті атқарушы органының резерві	1 209 084,0	6 020 338,0	476 811,9	0,0	0,0	0,0
	357		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың экономика және бюджеттік жоспарлау басқармасы	0,0	77 512,0	0,0	0,0	0,0	0,0
		003	Жергілікті бюджеттік инвестициялық жобалардың техникалық-экономикалық негіздемелерін және мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобалардың, оның ішінде концессиялық жобалардың конкурстық құжаттамаларын әзірлеу немесе түзету, сондай-ақ қажетті сараптамаларын жүргізу, мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобаларды, оның ішінде концессиялық жобаларды консультациялық сүйемдеу	0,0	77 512,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	360		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың білім басқармасы	281 441,0	281 441,0	281 441,0	281 441,0	281 441,0	100,0
		096	Мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобалар бойынша мемлекеттік міндеттемелерді орындау	281 441,0	281 441,0	281 441,0	281 441,0	281 441,0	100,0
	373		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың Құрылыс басқармасы	0,0	3 773 351,4	3 773 351,4	3 738 466,7	3 120 698,3	82,7
		048	Қалалардың шетіндегі әлеуметтік және инженерлік инфрақұрылымды дамыту	0,0	3 773 351,4	3 773 351,4	3 738 466,7	3 120 698,3	82,7
	381		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың дене шынықтыру және спорт басқармасы	0,0	219 370,0	219 370,0	219 369,1	219 369,1	100,0
		096	Мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобалар бойынша мемлекеттік міндеттемелерді орындау	0,0	219 370,0	219 370,0	219 369,1	219 369,1	100,0
14			Борышқа қызмет көрсету	99 672,0	935 300,0	935 300,0	935 295,7	935 295,7	100,0
	356		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қаржы басқармасы	99 672,0	935 300,0	935 300,0	935 295,7	935 295,7	100,0
		005	Жергілікті атқарушы органдардың борышына қызмет көрсету	91 925,0	910 788,0	910 788,0	910 786,4	910 786,4	100,0
		018	Жергілікті атқарушы органдардың республикалық бюджеттен қарыздар бойынша сыйақылар мен өзге де төлемдерді төлеу бойынша борыштың қызмет көрсету	7 747,0	24 512,0	24 512,0	24 509,4	24 509,4	100,0

Table with 10 columns: ID, Description, and 8 numerical columns representing budget data. Rows include various budget items like 'Облыстық бюджеттерге, республикалық маңызы бар қалалардың, астана бюджеттеріне әкімшілік-аумақтық бірліктің саяси, экономикалық және әлеуметтік тұрақтылығына, адамдардың өмірі мен денсаулығына қатер төндіретін табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар туындаған жағдайда, жалпы республикалық немесе халықаралық маңызы бар іс-шаралар жүргізуге берілетін ағымдағы нысаналы трансферттер' and 'Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан берілетін нысаналы трансферт есебінен республикалық бюджеттен бөлінген пайдаланылмаған (түгел пайдаланылмаған) нысаналы трансферттердің сомасын қайтару'.

Table with 10 columns: ID, Description, and 8 numerical columns representing budget data. Rows include '356 Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қаржы басқармасы', '008 Жергілікті атқарушы органның борышын өтеу', '009 Жергілікті атқарушы органның жоғары тұрған бюджет алдындағы борышын өтеу', '019 Республикалық бюджеттен бөлінген пайдаланылмаған бюджеттік кредиттерді қайтару'.

ПАТРИОТТЫҚ ӘНДЕР ФЕСТИВАЛІ
Елордада балалар арасында патриоттық әндер фестивалі өтті. Шара дарынды балалардың шығармашылық қабілетін ашып, патриоттық ән жанрын насихаттау мақсатында өтті. Шара осымен 4-рет өткізіліп отыр. Елімізде түрлі ұлт өкілдері тату-тәтті өмір сүріп келеді. Соның айқын көрінісін байқаудан көрдік. Туелсіздіктің 30 жылдығына арналған керемет кеште балалар патриоттық әндер орындады. Оларға өнер арқылы рухани тәрбие беру – біздің мақсатымыз, – дейді ұйымдастырушы Алпамыс Шаримов. Фестиваль жеңімпаздары мен барлық қатысушыларға ұйымдастырушылар атынан бағалы сыйлықтар мен алғыс хаттар табыс етілді.

НҰР-СҰЛТАН ҚАЛАЛЫҚ МӘСЛИХАТЫ ТҰРАҚТЫ КОМИССИЯЛАРЫНЫҢ КӨПШІЛІК ТЫҢДАУЫНЫҢ ХАТТАМАСЫ
2021 жылғы 10 маусым
Нұр-Сұлтан қаласы Төрағалық етті: Т.М.Нәрікбаев – қалалық мәслихаттың тұрақты комиссиясының төрағасы. Қатысқандар: Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының депутаттары, қала тұрғындары, қалалық департаменттер, басқарма басшылары, қоғамдық ұйымдар мен бұқаралық ақпарат құралдарының өкілдері. Күн тәртібі: 1. Нұр-Сұлтан қаласының жобалық көшесіне атау беру туралы. Баяндамашы: Т.Ә.Қышқашбаев – «Нұр-Сұлтан қаласының Тілдерді дамыту және архив ісі басқармасы» ММ басшысы. Төрағалық етуші: «Қазақстан Республикасының әкімшілік-аумақтық құрылысы туралы» Қазақстан Республикасының 1993 жылғы 8 желтоқсандағы заңының 14-1-бабының 2-тармағына, «Әкімшілік-аумақтық бірліктерге, елді мекендердің құрамдас бөліктеріне атау беру, оларды қайта атау, сондай-ақ олардың атауларының транскрипциясын нақтылау мен өзгерту кезінде тиісті аумақ халқының пікірін ескеру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2014 жылғы 24 ақпандағы №138 қаулысына сәйкес Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының тұрақты комиссияларының көпшілік тыңдаулары өткізіледі. Көпшілік тыңдауларды өткізу туралы ақпарат күні бұрын «Астана ақшамы», «Вечерняя Астана» қалалық газеттерінде және Нұр-Сұлтан қалалық мәслихатының интернет-ресурсында жариялау арқылы Нұр-Сұлтан қаласы жұртшылығына жеткізілді. ТЫҢДАҒАНДАР: Т.НӘРІКБАЕВ, Нұр-Сұлтан қаласы мәслихаты Тұрақты комиссияларының көпшілік тыңдауының төрағасы

Табиғи монополия субъектілерінің қызметін жүзеге асыру қағидаларына сәйкес Нұр-Сұлтан қаласы, І.Жансүгірұлы көшесі, 7 мекенжайы бойынша орналасқан «Астана-Теплотранзит» АҚ тұтынушылары және өзге де мүдделі тұлғаларға бекітілген тарифтік сметаның орындалуы, бекітілген инвестициялық бағдарламаның 2021 жылдың бірінші жарты жылдығында орындалуы туралы есеп беруді өткізеді. Тыңдау 2021 жылғы 8 шілдеде сағат 15.00-де Нұр-Сұлтан қаласы, І.Жансүгірұлы көшесі, 7, «Астана-Теплотранзит» АҚ ғимараты мекенжайында facebook.com әлеуметтік желісіндегі «Астана-Теплотранзит» АҚ-тың ресми парақшасында онлайн форматта өтеді.

Нұр-Сұлтан қаласының МАЭС 2021 жылғы 4 маусымдағы ұйғарымымен Нұр-Сұлтан қаласы, Бейсекбаев көшесі, 32 мекенжайы бойынша орналасқан БСН 981040002645. «МАРС-2» ЖШС-ке қатысты оңалту рәсімін қолдану туралы іс өндірісі қозғалды.

АСЫЛ, АРДАҚТЫ АЗАМАТ ӨМІРДЕН ӨТТІ
13 маусым күні 85 жасқа қараған шағында асыл, ардақты азамат Ұзақпай Жапарұлы Мамин өмірден өтті. Ұзақпай Жапарұлы Мамин 1937 жылы 1 наурызда Ақмола облысы Ерейментау ауданының Благодатное ауылында туған. Құрылыс саласында шеберден бастап «Целиноградэлеватормелстрой», «Целин-сантехмонтаж» трестері, Целиноград облысының агроөнеркәсіптік комитетінің құрылыс кешені сияқты бірқатар құрылыс ұйымдарының басшысына дейінгі ұзақ еңбек жолынан өтті. Құрылысшы-инженер, Қарағанды тау-кен техникумын бітірген (1959). Еңбек жолын ағаш ұстасы болып бастаған. Целинный халық шаруашылығы кеңесінің УКС-інде инженер (1963-65), №1 «Бас элеватор диірмен құрылысы» тресінде, Целиноград қаласындағы ЖМК-29, ЖМК-24 бастығы (1965-72), 1980 жылдан Целиноград облысы ауыл құрылысы басқармасы бастығының орынбасары, 1983 жылдан №1 Целиноград элеватор-диірмен құрылысы тресінің бастығы болып жұмыс істеген. 1986 жылы Целиноград агроөнеркәсіптік комитеті төрағасының орынбасары, «Целиноград облысы агроөнеркәсіптік құрылысы» бірлестігінің бастығы болып сайланды. Жұмыстағы жетістіктері үшін «Ерен еңбегі» медалі, «Құрмет», «Халықтар достығы» ордендерімен марапатталды. Зейнеткерлікке шыққаннан кейін Нұр-Сұлтан қаласының Ардагерлер кеңесінде аға ұрпақ өкілдерінің жағдайын жақсартуға аянбай еңбек етті. Қазақстанның құрметті құрылысшысы және Ақмола облысының құрметті азаматы, еңбек ардагері. Қазақстан Республикасының «Ардагерлер ұйымы»

орталық және Нұр-Сұлтан қалалық Ардагерлер кеңестері марқұмның жақын туыстарына орны толмас қайғыларына ортақтасып, көңіл айтады. Ұзақпай Жапарұлының асыл бейнесі біздің жүрегімізде мәңгі сақталады.

Ізмұхамбетов Б. С., Озганбаев Ө. О., Есілов С. С., Бекмағамбет К. Ә., Дүйсенов Е. К., Құсайынова У. А.

Қалалық Ардагерлер және Сарыарқа ауданының кеңестері Нұр-Сұлтан қаласының «Көктал-2» бастауыш ардагерлер ұйымының төрағасы Смағұлов Шаукен Хамитұлының қайтыс болуына байланысты туған-туыстары мен жақындарының қайғысына ортақтасып, көңіл айтады.

Нұр-Сұлтан қаласы Экономика және бюджеттік жоспарлау басқармасының ұжымы басқарма басшысының орынбасары Түгелбаева Айжан Әлімқызына ардақты да аяулы ағасы Түгелбаев Асқар Әлімұлының мезгілсіз өмірден озуына байланысты қайғысына ортақтасып, көңіл айтады. Марқұмның жатқан жері жәннатта, иманы жолдас болсын!

ХАЛЫҚТЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК ЖАҒЫНАН ӘЛСІЗ ТОПТАРЫНЫҢ ТІЗІМІ

(Жалғасы. Басы газеттің №68 (4192) санында)

Азаматтардың кезектілігі 2021 жылғы 28 ақпандағы жағдай бойынша берілді.

Table with columns: Кезек нөмірі, Тегі, Аты, Әкесінің аты, Кезекке қойылған күні, Санат. Contains rows 5702-5779.

Table with columns: Кезек нөмірі, Тегі, Аты, Әкесінің аты, Кезекке қойылған күні, Санат. Contains rows 5780-5867.

Table with columns: Кезек нөмірі, Тегі, Аты, Әкесінің аты, Кезекке қойылған күні, Санат. Contains rows 5868-5952.

Table with columns: ID, Surname, Name, Date of Birth, and Status. Rows include entries like Бекенова Динара, Дюмаханбетов Дәулет, Хайраханова Рауза, Султанова Гульмира, Мухтаева Камария, Дутумова Марьяш, Пшеничный Михаил, Усенбаева Мерuert, Умиртаев Аманжан, Идрисова Сауле, Колжанова Мадина, Ильясова Шоппан, Рахимжанова Қарығаш, Жүсіпқұлы Берият, Ешжанова Айгүл, Аякенова Айгүл, Түлебертенова Шоппан, Пшенова Айгүл, Тасходжаева Лаура, Тубекбаева Галина, Толимачева Галина, Газизова Аймагуль, Кейкиева Құлжайнап, Бапанов Қазбек, Сарыбаева Алина, Юсупов Рүслан, Қуанышева Мария, Маркова Юлия, Оспанова Алия, Искакова Мадина, Ерубаяева Сандұташ, Жангереева Гульсара, Карменова Бакытгүл, Манашов Аснғат, Рахшанова Марал, Артынбекова Гулайым, Жусупова Лазат, Маденова Нұрғұл, Мащанова Ақмарал, Шаңдаулетов Аскар, Сақенова Саягуль, Кабкешева Ақбота, Таласова Шағиза, Смаилова Дина, Нұрмутов Алпысбай, Мишнов Алек-сандр, Паракхуда Андрей, Джуманов Канат, Сыздықова Айгүл, Еркинбекова Гүлжан, Омар Айжан, Лапенова Гульзи-паш, Есмаганбетова Айнур, Дюсенбина Гаухар, Байсалбаева Нуркеш, Кошенова Мерuert, Исабек Сауле, Әзейтқызы Назаргүл, Санкевич Виктор, Сарбасова Айдана, Абенова Асемгуль, Бейсембаева Айжан, Байдылдаева Аруна, Сулейманова Сауле, Пекарская Анна, Хожоахмед Кавкархан, Кабылбек Дінмұхаммед, Башегүлова Райхан, Хасанова Айнур, Ганжуева Мадина, Орыс Мамырбай, Теверикова Нурсулү, Гольм Лилия, Искенди-рова Жанар, Мукүшева Амина, Батталова Ақгүл, Ахметов Нармат, Нурсентова Алия, Тюлюе-нова Динара, Пономорёва Валентина, Медьянова Анар, Бельх Алексан-дра, Аймагамбетов Батырхан, Омарова Аида, Балтабаева Алемгуль, Кыргызбаева Бакыт, Жамалбекова Гулбагитша, Давенова Марияш, Абузаров Рүслан, Бисенова Айнур.

Table with columns: ID, Surname, Name, Date of Birth, and Status. Rows include entries like Базылова Дамижан, Бейсембаев Қунабай, Айтжанов Мади, Ниязбаева Салтанат, Нұрахметова Бахитжамал, Жаңгереева Айсұлү, Сарина Нургуль, Жуминова Роза, Ниязбаева Гульшат, Сырманова Фарид, Асауов Манарбек, Алибеков Қоныс, Пилеубекова Улжан, Амрина Аида, Айнажарова Бакыт, Жақупова Құлжан, Шульдес Светлана, Жунусова Айман, Сарина Айдана, Каженова Асель, Мауленов Исмаил, Нурғалиева Жанар, Альмагамбетова Фатима, Ақпанбеков Мақсат, Муратова Флюра, Жылысова Жас-расул, Ашимов Каратай, Тенгешева Аймгуль, Ақимбаева Бахтыгүл, Шолықбаева Мадина, Нүгербеков Нұрик, Бекенова Гульдарай, Шарипжанова Индира, Қыстаубаев Рахматұл-ла, Дүйсенбаева Кәмішат, Машанов Софья, Дюсекеева Асемгуль, Жиянбекова Айгүл, Бекетаева Галия, Кулакова Татьяна, Смаилова Изьда, Даримбаев Дулат, Жунусова Алина, Каман Хазиза, Ергалиева Асель, Айвазова Светлана, Қалиғазы Қалиа-скар, Ақшешева Қарлығаш, Зарипова Мадина, Султанова Гульжанат, Удербаяева Жанар, Баимбетова Лилия, Бекенов Данияр, Карагулова Набира, Мусабеков Саду, Гурсунова Барно, Галина Салтанат, Хайбулаева Набира, Култаева Жибек, Халметова Наталья, Мертеңбаева Дана, Кусанова Анна, Гаген Анжелика, Ребковец Алек-сандр, Ботабекова Жанар, Құдабаева Жибек, Нұрмагамбетова Тийштық, Шыныбекова Артык, Абрахманова Улжан, Бердімбай Амандық, Тұраханова Махаббат, Шелокова Татьяна, Еғамберди-ева Гулимхан, Баймурзин Жалғас, Кондыбаева Асель, Есмүрзиева Назерке, Молдашева Жамилия, Төлеубек Әсия, Абдуллаева Жайна, Плежанова Анагуль, Базаров Мурат, Усабаева Айгүл, Мустафина Асельхан, Идрисова Жанна, Иржанова Анар, Амуртаева Баян, Алимбетова Гауқар.

Table with columns: ID, Surname, Name, Date of Birth, and Status. Rows include entries like Оразалина Асемгуль, Шамышова Байнқұл, Ағыбаев Марат, Гасимова Карагоз, Нуркенова Гульшай-да, Әлиев Ақтай, Сабырова Асель, Райф Жибек, Казанцева Лидия, Ақимбаева Зухра, Богатырева Светлана, Дүйсенби-ева Мерuert, Махметова Дарига, Қадырбаева Бакыт-гүл, Карашин Марат, Варякшешева Наталья, Темешова Сандұташ, Қадырбе-кова Анжелика, Байғабды-лова Алия, Абышев Болат, Копкоева Елизавета, Шалтинбаева Кайргүл, Лаврентьева Валентина, Маденов Абжал, Воробьева Ольга, Каманов Джамбул, Топатаев Данияр, Нурмагамбетова Балхия, Югай Жанар, Мусаева Малика, Мақсұтова Айгүл, Каримова Қу-мисжан, Алибекова Жанар, Носенко Денис, Байрыстан Жоламан, Дюсенов Жаслан, Шинтеми-рова Дарига, Мысықова Куляим, Жаманты-кова Гульнара, Оспанова Диана, Юрковская Светлана, Капасова Жанат, Байгожин Ерболат, Серикова Фариза, Оякина Екатерина, Алматова Индира, Савичева Наджда, Биқжанов Жанат, Кошқулова Ирина, Жанпей-сова Айна, Утепова Динара, Ташпагамбетова Балдыр-пан, Надьрова Алмагуль, Корабеева Нуриля, Хамитов Корпеш, Ахметтали-ева Карлығаш, Кирьянова Виктория, Жумабаева Бикеш, Әбдіраман Майрам-хан, Мартасова Гаухар, Байгазин Мухамед-жан, Исмагамбетова Жанна, Котельни-кова Инна, Байдосова Эльмира, Токенова Айым, Ибраева Абыс, Осмонова Тұрар, Сайлаубаева Динара, Наврузбаева Мадина, Байтасова Гулжан, Шатаев Қуандық, Төлебаев Марат, Люфт Ирина, Бейсембай Асылзат, Темиреула-тов Ербол, Юнак Дина, Нұрғүзова Бағитжан, Козкина Жұлдызай, Дадаева Құлбар-шин, Гаппасова Шайда-ман, Сахнақкая Ксения, Махметов Болат, Батталова Асем, Сейдали-мова Гүлнар, Кулгалина Алена, Арғынбаева Алия, Джакүбова Гульмира, Сичевская Елена.

(Жалғасы бар)

Махаббат жайлы сыр шерткен

«Қозы Көрпеш-Баян сұлу» балет-эпосының премьерасы 2-3 шілде күндері «Астана Балет» театрында қойылады. Бұл – қала күніне және Тәуелсіздіктің 30 жылдығын мерекелеу аясында дәстүрлі түрде ұсынылатын алғашқы қойылымдардың бірі.

Ғашықтардың қайғылы тағдыры туралы көне қазақ аңыздың хореографиялық интерпретациясы алғаш рет «Астана Балет» сахнасында қойылады. Либретто авторлары – Георгий Ковтун және Сәкен Нөгербек. Ұлттық би өрнектерінің классикалық балет пен заманауи техникамен үйлесуі балетмейстерге көрермендерге түсінікті хореографиялық тіл жасауға мүмкіндік берді.

– Мен классикалық стильді жақсы көремін, алайда спектакль қойған кезде хореографиялық өнердің барлық түрін пайдаландым. Бұл – классикалық би, яғни халықтық хореография заманауи акробатикамен үйлесім тапты. Белгілі бір көрініске қажет бояуды беру үшін барлық тәсілді қолдандым. Мысалы, базар сахнасын шынайы көрсету үшін қазақ халқының ұлттық билерін, ал адамның ішкі сезімін суреттегенде гротеск пен акробатиканы қостым. Қойылымда романтикаға толы құстарға

тән жеңіл, нәзік билер де болады, – деді хореограф-қоюшы Георгий Ковтун.

«Қозы Көрпеш-Баян сұлу» лиро-эпостық жырында сол заманның қатал дәстүрлеріне төтеп беру жолында күрескен қос ғашықтың қайғылы махаббат дастаны жырланады. Балеттің орталық сюжеттік желісі үш кейіпкердің: Қозы Көрпеш – Баян сұлу – Қодардың өзара қарым-қатынасын көрсетеді. Жақсылық пен жамандық, махаббат пен өшпенділік, адалдық пен сатқындық тақырыптары қоғамды ешқашан бейжай қалдырған емес. Еркіндік үшін күрес – қойылымның негізгі идеясы.

Қозы Көрпеш пен Баян сұлудың оқиғасы қайғы-қасіреттің өшпес азабы мен мәңгілік махаббат әнұранына айналып кеткелі қашан. Спектакльдің әр кейіпкерінің пластикалық тілі мен композитор Ақтоты Райымқұлова жасаған музыкалық бейнесі бар.

ЖУРНАЛИСТІҢ ЖАҢА ҚЫЗМЕТІ

Белгілі журналист Бақытжан Омаров Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігінің ТҮРКСОЙ халықаралық ұйымындағы өкілі болып тағайындалды. Ол бұған дейін Қызылорда облысы әкімінің баспасөз хатшысы болып қызмет істеді.

Бақытжан Омаров Л.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің бакалавриаты мен магистратурасын бітірген. «Қазақстан» телерадиокорпорациясының аударма және тілшілер бөлімдерінде жемісті еңбек етті. 2012-2016 жылдарда корпорацияның Түркиядағы меншікті тілшісі қызметін атқарып, бауырлас елдің жаңалықтарын жеткізіп тұрды. Құрлықтар құлақ түрген оқиғалардың ортасында жүрді. Кейін «Хабар-24» арнасының бас редакторы болды. Б.Омаров – Қазақстан жастар одағы «Серпер» сыйлығының және ТҮРКСОЙ халықаралық сыйлығының лауреаты.

ҰЛЫ ДАЛА – АЛЬФРЕДТІҢ КӨЗІМЕН

Елордадағы Ұлттық музейде «Ұлы далаға қош келдіңіздер! Альфред Бреммен бірге Қазақстанда 1876/2021» атты көрме ашылды.

karkynktem@gmail.com

Көктем ҚАРҚЫН

Көрме – Германияның «Брем әлемі – жануарлар мен адамдар» музейінің, Қазақстан Республикасы Ұлттық музейі мен Германия Федеративтік Республикасы Нұр-Сұлтан қаласындағы елшілігінің бірлескен жобасы.

Өз кезегінде Германия Федеративтік Республикасының төтенше және өкілетті елшісі Тило Клинер көрменің жұмысына сәттілік тілей отыра, халықаралық істерде әріптестіктің ұзақ мерзімді болуын тілге тиек етті.

Көрмеге А.Брем мұрасынан алынған экспонаттар, сондай-ақ Алматы, Шығыс Қазақстан және Павлодар

облыстарына жасалған үш апталық саяхаттың қорытындысы бойынша фотограф Фолькер Крейдер мен мәдениет саласындағы журналист Ина Хильдебрандтың жұмыстары қойылды. Ф.Крейдердің фотосуреттері арқылы көрме XIX ғасыр кезеңін бүтінмен байланыстырып, сол кездегі саяхатшы А.Бремнің көзқарасы қазіргі заманның көркем-деректі суреттерімен бейнеленгенін көруге болады.

Шара аясында А.Бремнің Батыс Сібірге жасаған сапары арқылы Германия-Қазақстан арасындағы екі-жақты қарым-қатынастың маңызды

бөлігі сипатталып, саяхатшыны тек жануарлар әлемі ғана емес, сонымен қоса қоршаған орта мен жергілікті тұрғындардың өмір салты да қызықтырғанын байқауға болады.

Көрмеге келушілер А.Бремнің саяхат туралы күнделігінің негізінде саяхат барысын аудиогид арқылы тыңдай алды. Іс-шараға белгілі мәдениет және өнер қайраткерлері, сондай-ақ дипломатиялық қоғамдастық өкілдері қатысты. Көрмені Ұлттық музейге барушылар осы жылдың 11 қыркүйегіне дейін тамашалай алады.

ФОТО ТІЛІНДЕ – ТӘУЕЛСІЗДІК

Талдықорғандағы «Атамекен» көрме кешенінде Тәуелсіздіктің 30 жылдығына және облыс орталығының Талдықорған қаласына көшкеніне 20 жыл толуына орай белгілі фотографтар Шүкір Шахай мен Жеңіс Ысқабайдың «Тәуелсіздік – ақ ордам, Талдықорған – бақ ордам» атты бірлескен сурет көрмесі өтті.

Көрменің салтанатты ашылуына облыс әкімі Аманжол Баталов және өңірдің бірқатар зиялы қауым өкілдері қатысты.

Көрмеге «Құрмет» ордені мен «Фотоөнер қайраткері» медалінің иегері Шүкір Шахай мен Журналистер одағының мүшесі Жеңіс Ысқабайдың және басқа да он

шақты жергілікті фотографтың 300-дей суреті қойылған. Фотосуреттерде еліміздің 30 жыл ішіндегі жүріп өткен жолы, даму сатылары, Елбасының қатысуымен өткен түрлі тарихи оқиғалар, еліміздің даңқты азаматтары, тарихи ескерткіштер – бәрі қамтылған.

СӨЙЛЕ, ДОМБЫРА!

Ұлттық домбыра күніне орай «Қазақконцерт» әртістері ұлттық музыканың үздік әуендерінен құрылған мерекелік концерт ұсынады.

Концерт бағдарламасына қазақ руханияты мен мәдениетіне өлшеусіз үлес қосып кеткен, биыл мерейтойлары атап өтілетін композиторлар мен ақын-жыраулардың шығармалары енген. Сахнада Кете Жүсіп, М.Мералыұлы, Наурызбек жырау, Жарылғапберді, Ж.Жабаев, Д.Нүрпейісова, Қ.Күржіманұлы, Қ.Ахмедияров, Т.Рахимов, Д.Рақышев, Қ.Жапсарбаев, І.Жақанов, М.Мақатаев, М.Ержанов қалдырған музыкалық туындылар орындалады.

Рухани күш-қуат сыйлайтын концертте көрермен қауым Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері Ерлан Рысқали бастаған «Халық қазынасы» өнер ұжымы әртістерінің өнерін тамашалай алады.

ЖЕЛПДЕН ЖАЛҚЫ ЖЫР

ПАНДЕМИЯ

...Жоқ, сен емес әкеп салған қақпанға,
Алдымызда, өтінемін, ақталма:
Терең-терең тыныстап ал, Жер-ана,
Біз әзірге байлаулы боп жатқанда.
Жоқ, сен емес шалған бізді құрбанға,
Адам үшін, өтінемін, мұңданба:
Жүз ғасырға жасарып ал, Жер-ана,
Біз әзірге бұғаулаулы тұрғанда.
Жоқ, сен емес зар қақсатқан бір демде,
Адам үшін, өтінемін, күніренбе:
Сырқатыннан айығып ал, Жер-ана,
Біз әзірге сырқаттанып жүргенде.
Жоқ, сен емес арқаалаған лағнет,
Уайымдама, өтінемін, сабыр ет:
Сен адасың күнәдан,
Сенің ғана жағында әр кез әділет!
Біз (әзірге) тәубеге кеп отырмыз...

Жандос ЖҮСПІБЕК

Газет ҚР Ақпарат және коммуникациялар министрлігінің Ақпарат комитетінде 23.05.2018 ж. тіркеліп, №17120-Г куәлігі берілген. Меншік иесі: «Elorda Aqparat» ЖШС

Директор –
Ержан
ЖҮНИСОВ

Бас редактор –
Еркін ҚЫДЫР

Шеф-редактор –
Төлен ПІЛЕУБАЙ

Газетте жарияланған материалдарды сілтемесіз көшіріп басуға болмайды.

Газет сейсенбі, бейсенбі және сенбі күндері шығады.

Жарнама мен хабарландырулардың мазмұнына жарнама беруші жауап береді.

Газет «ASTANA AQSHAMY» газеті редакциясының компьютерлік орталығында теріліп, қатталды. Апталық таралымы – 15 000

Тапсырыс №69

Баспаханасы: Нұр-Сұлтан қаласы, Бейбітшілік көшесі, 8. 5-кеңсе «KOMEK INV» ЖШС

Редакция мекенжайы:
010000, Нұр-Сұлтан қаласы,
Достық көшесі, 13, «Нұрсая-2» ТК
astana.aqsham@gmail.com

Қабылдау бөлмесі:
тел./факс: +7 (7172) 703-212
Тілшілер бөлімі: 70-32-61
Жарнама: 70-33-06

astana.akshamy@mail.ru

Кезекші редактор – Райхан РАХМЕТОВА